UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

2023 Lucie Navrátilová

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Lucie Navrátilová

Dějiny školství v obci Ptení

Olomouc 2023

vedoucí práce: Mgr. Tomáš Hubálek, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím citovaných zdrojů, pramenů a literatury, se kterými jsem při práci pracovala.

V Olomouci dne 17. 4. 2023 ……

Lucie Navrátilová

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat vedoucímu mé práce panu Mgr. Tomáši Hubálkovi, Ph. D. za odborné vedení, připomínky, konzultace a veškerou pomoc, kterou mi při psaní této práce poskytl. Dále děkuji historikovi, bývalému žákovi a později učiteli Ptenské školy panu Mgr. Jaroslavu Frgalovi, který mi ke psaní mé práce propůjčil jeho osobní materiály, které se týkají historie Ptenské školy. V neposlední řadě děkuji paní ředitelce ZŠ a MŠ Ptení Mgr. Vieře Šmilňákové, která mi poskytla veškeré archivní materiály, které se ve škole nacházejí a dovolila mi do nich nahlédnout pokaždé, když jsem potřebovala. Také jí chci poděkovat za možnost pořídit fotografie vnitřních prostorů školy, které jsem v práci použila.

Obsah

Úvod 6
1 Stručná historie a současnost obce Ptení 7
2 Historie a současnost školství v obci Ptení 12
2.1 Počátky školství do roku 1918 12
2.1.1 Významné události a akce v tomto období 15
2.2 Školství mezi lety 1918–1945 16
2.2.1 Významné události a akce v tomto období 21
2.3 Období 1945–1989 24
2. 3. 1 Významné události a akce v tomto období 26
2.4 Školství od roku 1990 po současnost 29
2. 4. 1 Významné události a akce v tomto období 31
3 Významné osobnosti 34
4 Možnosti využití bakalářské práce ve výuce 37
Závěr 41
Seznam použitých zdrojů 42
Přílohy 46
Anotace 61

Úvod

Pro téma Dějiny školství v obci Ptení jsem se rozhodla především z toho důvodu, že mě tato obec zaujala svou bohatou historií. První zmínky o této obci jsou datovány již k roku 1131 a školství zde bylo mapováno od roku 1749. Informací, které by do této práce mohly být zahrnuty je mnoho. Cílem této bakalářské práce bude prozkoumat dějiny školství v obci Ptení, která se nachází v okrese Prostějov, od jejich začátků po současnost a vytvořit jejich ucelený přehled. Práce se bude zabývat také historickými událostmi a akcemi, které se v jednotlivých obdobích odehrály v souvislosti se školou ve Ptení. Při psaní této práce využiji především sběr dat pomocí historických pramenů a informací, které jsem při jejich studování nalezla. Práce bude celkově rozdělena na čtyři kapitoly a fotografické přílohy.

V první kapitole bude stručně popsána historie a současnost obce Ptení, kde se budu zabývat také demografickými údaji obce. Zde bude také stručně vypsána historie zámku, jehož prostory byly během let využity i jako třídy místí školy. Druhá kapitola bude stěžejní a bude se rozdělovat na další chronologicky po sobě jdoucí čtyři části, které se budou týkat historie a současnosti především základní školy ve Ptení. Třetí kapitola se bude věnovat významným osobnostem, které navštěvovaly školu ve Ptení. V této kapitole bude také jmenný seznam všech ředitelů, kteří se jimi stali na půdě dnešní školní budovy.

Poslední čtvrtá kapitola bude metodickým návodem k zařazení bakalářské práce do výuky Občanské výchovy. Bude obsahovat jakou formou by mohl být obsah předán žákům a do jakých očekávaných výstupů a učiva dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání by zasahoval.

Na konci práce budou fotografické přílohy, které lépe přiblíží vizuální podobu jednotlivých míst a historických objektů, které budu v průběhu práce zmiňovat. Budou zde také fotografie vnitřních prostorů a okolí dnešní školy, které jsem pořídila během jejích návštěv. V neposlední řadě zde bude umístěna fotografie „Knižní odměny“ z roku 1957.

1 Stručná historie a současnost obce Ptení

Ptení, které leží na rozhraní Hané a Drahanské vrchoviny, existovalo již před rokem 1131. Kromě archeologických nálezů tomu nasvědčuje i jeho název, v němž je po staletích patrný staroslověnský základ. Ptení tedy patří k sedmi nejstarším obcím v okrese Prostějov a je rozděleno na tři části: Ptení, Holubice a Ptenský Dvorek.[1] Mezi starší obce v tomto okrese patří jen Hradčany, Kelčice, Obědkovice, Stichovice a Žárovice, založení těchto obcí se datuje již k roku 1078.[2]

Od druhé poloviny 14. století se o vesnici začínají objevovat zápisy, které se týkají především změny majitelů. K roku 1677 je znám první údaj, který přiblížil velikost Ptení a uvádí, že v obci bylo trvale obydlených 39 domů a 24 prázdných. Zemědělská půda tvořila 10 6/8 a neobdělaná 6 2/8 lánů (poznámka autorky, lán = 18,6301 ha).[3]

Mezi jednu z důležitých staveb pro mou práci patří také zámek ve Ptení, o kterém se začíná poprvé hovořit v roce 1746 při příležitosti prodeje Ptenského statku. Jeho prostory byly v některých časových obdobích využívány jako školní třídy. Nyní tedy něco k historii této budovy a jejího okolí.

Kolem zámku byl v první polovině 18. století vybudován okrasný park. Budova si do dnešní doby zachovala renesanční charakter s typickým čtvercovým půdorysem, s vnitřním nádvořím a kulatými věžičkami v rozích.[4] Ve východním křídle zámku se nacházel pivovar, v přízemí žilo služebnictvo. První patro zámku bylo vyhrazeno pro majitele a od roku 1740 se v jihovýchodní věži konaly soukromé obřady. Na nádvoří byla postavena kašna, do které vodu přivádělo dřevěné potrubí z místního rybníka. Zámek měl také své konírny, které byly propojeny druhým nádvořím se zámkem.[5] Po roce 1757, kdy panství získaly olomoucké klarisky, ztratil zámek charakter panského sídla a stal se pouze hospodářskou budovou. Po zrušení kláštera olomouckých klarisek císařem Josefem II. r. 1782 připadlo Ptení Náboženskému fondu. Ptenské panství se stalo součástí nově vytvořeného celku, který se skládal z bývalých statků Konice, Ptení, Laškova a Malého Hradiska. Nově tedy bylo

---

[1] Ptení – Historie obce. Místopisný průvodce po České Republice – přehledný seznam obcí České republiky [online].
[2] FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982., s. 1
[3] Tamtéž, s. 9-13
[4] *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: SEVERNÍ MORAVA*. Praha: Svoboda, 1983, 366 s. ISBN 25-031-83., s. 195
[5] FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s., s. 44

spravováno vrchnostenským úřadem v Konici.[6] Které v roce 1790 rozhodlo o přestavbě zámku, ze kterého bylo sneseno první patro a díky tomu získal dnešní podobu. Po zrušení kláštera koupil Ptení v roce 1825 hrabě Filip Ludvík Saint Genois. Jeho syn jej ale v roce 1878 prodal Lichtenštejnům. V průběhu let 1924–1925 byl velkostatek zabrán státem a v roce 1936 zámeckou budovu s polesím koupilo město Prostějov.[7] V dnešní době je majitelem zámku místní občan David Hudeček, který jej odkoupil od města Prostějova v loňském roce. Nový majitel má v plánu do zámku investovat a udělat z něj místo, kde se budou pořádat různé kulturní akce jako například výstavy či hudební vystoupení.[8]

Průběh osídlení vesnice od začátku 19. století probíhal následovně. První rodiny kolonistů, které se do obce přesunuly, se usadily v budovách zrušených dvorů. Německy se v Novém Ptení a na Ptenském Dvorku mluvilo ještě v roce 1802. Nové osady původně vlastnily také německé názvy, ale vliv českého prostředí později převládl jak v názvu obcí, tak v jazyce potomků původních kolonistů.[9]

Během sčítání lidu v roce 1834 patřilo Ptení do vlastnictví již zmíněného hraběte Sainta Geniose, které se v této době rozdělovalo na Nové a Staré. Panství Sainta Geniose tvořilo: Nové Ptení, Staré Ptení, Holubice a Ptenský Dvorek. Dohromady se zde nacházelo v tomto čase 1 252 obyvatel. V roce 1850 se podařilo poddaným vykoupit z roboty zhruba dvacetinásobkem ročního výtěžku z každého hospodaření. V tomto roce se sloučily úřední cestou obě ptenské obce. V polovině 19. století se začal v sociálním složení obyvatelstva projevovat přesun od zemědělství k řemeslné výrobě. Počet obyvatelstva se výrazně změnil v roce 1866 při prusko-rakouské válce. Během této doby bylo Ptení nejdříve oslabeno pobytem a rekvizicí pruského vojska a následně cholerou, na kterou v krátké době zemřelo 74 obyvatel. Stav obyvatelstva po těchto událostech se pohyboval kolem 1 000 obyvatel.[10]

Během první světové války došlo v obci k zabavení dvou kostelních zvonů z 18. století, pro potřeby válečného průmyslu. Mnoho rodin se také muselo smířit s tím, že se jejich příbuzní nevrátí již nikdy domů z války. Jména těchto 38 padlých a nezvěstných dodnes připomíná pomník umístěný uprostřed vesnice (viz příloha č. 21).[11]

---

[6] FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s., s. 14
[7] *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: SEVERNÍ MORAVA*. Praha: Svoboda, 1983, 366 s. ISBN 25-031-83., s. 195
[8] Zchátralý zámek ve Ptení koupí místní zájemce. Už složil kauci – Prostějovský deník. *Prostějovský deník – informace, které jsou vám nejblíž* [online].
[9] FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s., s. 15
[10] Tamtéž, s. 16–17
[11] Tamtéž., s. 19

Od poloviny třicátých let se obec rozhodla pro řadu opatření, která směřovala k zajištění obrany státu a naznačovala možnost vtažení Československa do válečného konfliktu. Obyvatele obce události roku 1938 velmi zasáhly, a to z toho důvodu, že fašistické Německo si nárokovalo obci Brodek u Konice v rámci tzv. Sudet. Brodek u Konice je jen cca 13 km vzdálená obec. V rámci mobilizačního plánu se ve Ptení na několik dní ubytovala také rota dělostřelectva. Po odtržení pohraničních oblastí přišlo do obce mnoho obyvatel, kteří byli z těchto oblastí vysídleni.[12]

S příchodem německého vojska v březnu roku 1939 vstoupila v platnost předem připravená okupační opatření. Začaly zanikat místní spolky a jejich majetek byl zabavován. V obci se negativní vztah k okupačnímu režimu projevoval z počátku mírně, například obcházením nařízení o zásobování masem či moukou, postupně však začal narůstat. Z tohoto důvodu se zde začalo častěji objevovat gestapo, které se snažilo získat informátory z řad místních.[13]

Jaro v roce 1945 nezačalo pro obyvatele nejlépe, jelikož se v obci na několik dnů zdržela německá tanková divize i s týlovými jednotkami. Někteří lidé si budovali kryty v zahrádkách či u lesa a schovávali si tam zásoby potravin a oblečení. Němci chtěli využít terénu mezi Prostějovem a Konicí ve svůj prospěch. To se jim ale nepovedlo díky rychlému postupu sovětských vojsk. Poslední němečtí vojáci opustili Ptení ve středu 9. května roku 1945. Den poté národní výbor, který byl vytvořen ještě za okupace, vzal do svých rukou správu obce. V červnu se přes Ptení vraceli do svých domovů vojáci rumunské armády, kteří se podíleli na osvobození Československa.[14]

Při sčítání lidu v roce 1950 bylo v obci zaznamenáno 429 domů a 1247 obyvatel. V tomto roce byla obec zvolena sídlem matričního obvodu. Společně s Ptením do tohoto obvodu patřily také osady a obce Ptenský Dvorek, Holubice, Stínava, Zdětín, Okluky, Vícov, Malé Hradisko, Stražisko a Maleny. Byla zde nově zřízena obřadní síň. Od roku 1951 je v obci otevřeno zdravotnické středisko a do roku 1957 byl v obci nainstalován místní rozhlas, byla otevřena pošta, dokončila se instalace veřejného osvětlení po celé obci a otevřelo se fotbalové hřiště, které bylo přístupné veřejnosti.[15]

[12] FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982., s. 21-22
[13] Tamtéž, s. 22
[14] Tamtéž, s. 23-24
[15] Historie obce – Oficiální stránka obce Ptení. Obec Ptení – Oficiální stránka obce Ptení [online].

Na začátku roku 1979 se zahájila v obci výstavba nákupního střediska. V roce 1981 byla ve Ptení, Holubicích a Ptenském Dvorku otevřena prodejna smíšeného zboží a potravin hned čtyřikrát a dále se zde také nacházela prodejna masa a uzenin, cukrárna, tři pohostinství a prodejna obuvi a textilu.[16]

Vesnice, které dnes již nepatří do obvodu obce, tedy Stínava, Zdětín, Okluky, Malé Hradisko, Stražisko a Maleny se postupem let osamostatnily jako například obec Zdětín, která se osamostatnila po volbách do zastupitelstva v roce 1990 nebo obec Stínava, která se stala samostatnou na jaře roku 1995.[17]

Obec se snaží již řadu let svým občanům pomoci k tomu, aby se jim zde žilo co nejlépe. To dokládá například vyhláška obce z roku 1998, kdy byl schválen fond s názvem „Fond oprav a modernizace bytů a rodinných domků“, který obsahoval finanční prostředky, které si mohli obyvatelé obce zapůjčit na opravy svých nemovitostí. Do tohoto fondu půjčilo Ministerstvo pro místní rozvoj 900 000 Kč na dobu 10 let. Mezi lety 2001–2003 byl v obci Ptení a jeho části Ptenský dvorek vybudován nový vodovod, po kterém následovala rekonstrukce kanalizace. Neustále se také obec snaží o revitalizaci veřejného prostranství a věnuje se životnímu prostředí.[18] Rozloha dnešní obce je 18,5 km² a je tedy patrné, že obec se od roku 1677, kdy její rozloha byla cca 3 km² velmi rozrostla.

„Ptenský zpravodaj“, má svá vydání zdigitalizována od roku 1999, která jsou dostupná na webových stránkách obce. Tento zpravodaj obsahuje například: krátké informace o historii obce, novinky nebo reporty z akcí, které se v obci staly. Obyvatelé obce zde mohou nalézt pozvánky na budoucí události a informace o tom, co zastupitelstvo obce plánuje na další období.[19] Příloha zpravodaje ze října roku 2021 obsahuje pohled do historie na to, jak se během jednotlivých let měnil znak obce. Nyní tento znak tvoří symbol bájného jednorožce spojený s existencí dvou šlechtických rodů. Jeho podobu schválil Parlament České republiky 4. června 2001, při této příležitosti byla také schválena nová podoba místní vlajky. (příloha č. 1 a 2).[20]

Od roku 1990 je zaznamenána v databázi Českého statistického úřadu informace o počtu obyvatel v obci, který se v průběhu desetiletí měnil následovně: rok 1990 1 134 obyvatel, rok

[16] Historie obce – Oficiální stránka obce Ptení. Obec Ptení – Oficiální stránka obce Ptení [online].
[17] FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s., s. 56
[18] Tamtéž, s. 58-60
[19] Ptenský zpravodaj – Oficiální stránka obce Ptení. Obec Ptení – Oficiální stránka obce Ptení [online].
[20] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, příloha říjen 2021, s. 8

2000 1 124 obyvatel, rok 2010 1 103 obyvatel, 2020 1 110 obyvatel a posledním známým údajem jsou čísla z roku 2021, kdy počet obyvatel ve Ptení činil 1 098.[21]

Pohyb obyvatel v obci Ptení je Českým statistickým úřadem zdokumentován od roku 2017 v následující tabulce. Můžeme zde vidět, že počet obyvatel v těchto letech v obci zůstává téměř stejný.

		2017	2018	2019	2020	2021
Živě narození		14	8	13	13	8
Zemřelí		17	9	20	17	12
Přistěhovalí		26	31	30	52	38
Vystěhovalí		22	16	39	13	50
Přírůstek (úbytek)	přirozený	-3	-1	-7	-4	-4
	stěhováním	4	15	-9	39	-12
	celkový	1	14	-16	35	-16

Tabulka č. 1. Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

[21] Obyvatelstvo| ČSÚ. Český statistický úřad | *ČSÚ. Počet obyvatel v obcích Olomouckého kraje k 31. 12. (1990-2021)* [online].

2 Historie a současnost školství v obci Ptení

První historicky doložená zmínka o ptenské škole je z roku 1749, ve kterém budova vyhořela. O dřívější činnosti školy nejsou známy žádné záznamy, proto se budu charakteristice školství v obci věnovat od tohoto roku. Historii školství ve Ptení jsem rozdělila na čtyři části: počátky školství do roku 1918; školství mezi lety 1918–1945; období od roku 1945 do roku 1989 a následně školství od roku 1990 po současnost. Rozdělení kapitol jsem udělala na základě změn, které se týkaly jak školství všeobecně, tak také například podle změny budovy, kde se škola ve Ptení v daných letech nacházela. Mezi změny všeobecné patřily takové, které byly stejné pro celé území našeho státu a ovlivňovaly takto výuku probíhající na školách. K takovým událostem patřily například: světové války, protektorát nebo komunistická vláda. Tato období jsou všechna popsána v následujících kapitolách.

Během psaní mé práce jsem se snažila v jednotlivých časových úsecích vždy vypsat to nejdůležitější co se mezi danými lety odehrálo. Ty nejzajímavější akce a významné události, které se během let na škole objevily jsem vypsala v podkapitolách, které nesou název „Významné události v tomto období“. V této podkapitole jsou vypsány akce chronologicky tak, aby si každý mohl udělat představu o tom, v jakém měsíci událost probíhala. Tyto události často probíhaly pravidelně a opakovaly se každý školní rok.

V průběhu let se také měnil výraz pro ředitele školy, kterému se v jednotlivých obdobích říkalo nejdříve rektor, poté nadučitel, následně řídící učitel. Všechny tyto výrazy, které se během let objevují, popisují tedy stejnou osobu, kterou je ředitel školy. V práci jsem se rozhodla použít všechny tyto výrazy. Další dobové výrazy se v práci objevují především v přímo citovaném textu, který je získaný ze školních kronik.

2.1 Počátky školství do roku 1918

Počátky školy ve Ptení nejsou doloženy. Na místě, kde dnes stojí dům č. 34 (viz příloha č. 3), který je umístěn ve středu obce, se nacházela nejstarší ptenská škola. První zmínka o škole však je taková, že škola roku 1749 vyhořela. Od roku 1759 spravoval školu Josef Kropil, který přešel v r. 1771 do Štěpánova. Během působení rektora Josefa Erbena (1772-1793) skončil patronát olomouckého arcibiskupství nad ptenskou školou. Po vzniku nových osad ve školním obvodu dostal rektor učitelské pomocníky, kteří mu zde vypomáhali, a nakonec vyučovali také,

a to ve Stínavě a Vícově. Škola měla jednu „učírnu“ o rozměrech 5,9 x 9 metrů vytápěnou pecí.[22] Na sklonku 18. století byl dle výpovědi nejstaršího pamětníka rektorem ve Ptení Zelinka, který na sv. Štěpána ve Stínavě, vzdálené cca 3 km, hrál na varhany při příležitosti velké mše svaté a na zpáteční cestě ve sněhových závějích zemřel. Jeho nástupcem se stal jeho pomocník Bernát Svoboda.[23]

V roce 1822 se začalo vyučovat ve dvoutřídní škole západně od zámku, dnes dům č. 147 (viz příloha č. 4), kterou dal postavit Náboženský fond z titulu patrona školy a správce velkostatku. Část chodby byla vyhrazena školní knihovně a v pozdějších letech také knihovně vzdělávacího spolku Lípa, který vznikl v roce 1863. Pro vysoký počet žáků byla v r. 1833 osamostatněna pobočka školy ve Stínavě a roku 1846 pobočka ve Vícově.[24]

Roku 1837 byla založena „Kniha cti“, která měla sloužit pro povzbuzení pilné a mravní mládeže z obcí: Staré a Nové Ptení, Zdětín, Nechutín, Holubice a Ptenský Dvorek.[25] Ti nejlepší žáci z jednotlivých tříd se do této knihy na konci školního roku dodnes podepisují a tato kniha je uložena v ředitelně školy.

Ve spojené obci Zdětíně-Nechutíně se začalo 2. ledna 1877 vyučovat v samostatné škole. 90 žáků z 246, kteří do této doby navštěvovali školu ve Ptení přešli do školy, kterou měli blíže.[26] I přes snížení stavu žáků, po otevření samostatné školy ve Zdětíně, přinutil okresní „školní dozorce“ místní školní radu ve Ptení, aby zřídila třetí třídu, která byla od roku 1886 otevřena v pronajaté místnosti v zámku.

Od školního roku 1889/90 je ve školní kronice uváděn *„Výkaz o příjmu a vydání na školní potřeby“*, ten obsahoval například položky: Dar slavné občanské záložny ve Ptení, Čistý výnos zábavy čtenářského spolku, 15 nástěnných přírodopisných obrazů na plátně, Diagramy: tělo lidské, teploměr s třemi stupnicemi a další.[27]

Když v roce 1889 požadovaly okresní orgány další rozšíření školy, vymohla obec pro žáky sedmého a osmého ročníku „úlevu“, ta spočívala v tom, že školáci zůstávali v době sezónních prací doma, aby zde vypomohli s hospodářstvím. Tím se však nevyřešily stísněné

[22] FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982., s. 48
[23] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 1
[24] FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982., s. 49
[25] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 6
[26] Tamtéž, s. 12
[27] Tamtéž, s. 25

prostory natrvalo. Této situaci nepomohla ani hospitace, která proběhla dne 20. září 1892 Prostějovským hejtmanem a okresním lékařem, kteří školní místnosti prohlásili za zcela nedostatečné.[28]

Dvacátého devátého prosince 1898 se ve škole uskutečnilo jednání komise, jejímž cílem bylo dohodnout stavbu nové školní budovy. Za stavbu této budovy se také velmi přimlouval zástupce Plumlovského velkostatku, který byl v sousedství obcí, které spadaly pod Ptení, pan ředitel Beran. Komise se dohodla na místě, kde nová školní budova vznikne. Začalo se tedy stavět dne 27. května 1903 na místě bývalého Hejbalova gruntu (dnes budova Obecního úřadu). Stavbu měl po celou dobu na starosti pan Valenta z Konice. V srpnu 1904 byl uspořádán sjezd několika bývalých žáků školy. Při této příležitosti byla vytvořena sbírka, která vynesla 130 korun 16 haléřů. Tato sbírka poté přispěla při nákupu nových pomůcek do nové ptenské školy. Slavnostní otevření nové školní budovy a její posvěcení se konalo 24. září 1904. Vyučování v nové školní budově začalo již 5. září. Budova, ve které bylo pět učeben, kabinet, byt pro správce školy a dva pokoje pro svobodné učitele, byla pořízena na úvěr, rozpočítaný na splátky po dobu třiceti dvou let.[29]

Na začátku školního roku 1906 nastoupilo do tříd celkově 222 žáků. Životy téměř všech rodin, ze kterých žáci pocházeli, ovlivnily v tomto roce náročné životní podmínky, které způsobilo počasí. Z tohoto důvodu si rodiče vyžádali na zemské školní radě úpravu školního roku. Došlo tedy k rozdělení hlavních prázdnin. Tyto prázdniny tedy probíhaly nadvakrát a to od 16. července do 20. srpna, a poté od 20. září do 11. října z důvodu práce na polích, které se děti musely účastnit.[30] V následujícím období se vyučovalo střídavě ve třech nebo čtyřech třídách, jen v roce 1910/11 se poprvé zaplnilo všech pět tříd současně.[31]

První světová válka měla na funkci školy velký dopad. Jelikož mnoho dětí muselo pomáhat v domácnostech, tak se jejich školní docházka značně snížila. Ve školním roce 1914/15 bylo ve škole zapsáno 245 žáků, ve školním roce 1918/19, kdy skončila 1. světová válka, měla škola 238 žáků. Tato válka však neovlivnila pouze počet žáků, ale také počet učitelů. Vzhledem k tomu, že mnoho učitelů odešlo do armády, byl počet tříd opět snížen na tři. Jedna třída byla dokonce stále suplována, takže neměla svého učitele a výuka zde nebyla

[28] FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982., s. 49-50
[29] Tamtéž, s. 49-50
[30] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).
[31] FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982., s. 49-50

tak kvalitní. V roce 1915 se konala sbírka pro červený kříž a druhá sbírka byla věnována spolku na ochranu opuštěných dětí.[32]

2.1.1 Významné události a akce v tomto období

Protože pro období do roku 1918, tedy za Rakouska-Uherska je typická úcta k panovníkovi nebylo ani Ptení výjimkou. Události, které v tomto období proběhly se vztahovaly právě k uctění panovnického rodu. V této kapitole se chci tedy věnovat událostem, kterých se zúčastnili žáci místní školy a byly popsány ve školní kronice.

Dne 10. května 1881 v den konání svatby korunního prince Rudolfa s princeznou Štěpánkou byli žáci přítomni bohoslužbám. Žáci také v den stříbrné svatby, 24. dubna 1870, císaře Františka Josefa I. a Alžběty, zasadili před školní budovou jabloň a hrušeň. Jabloň v roce 1881 rozkvetla a urodila dvě jablka, která nadučitel poslal Jeho Veličenstvu císaři. Jeho císařské veličenstvo přijalo toto ovoce a zaslalo nadučiteli zlatou náprsní jehlici, která byla zdobena brilianty a rubínem. Začátkem září roku 1883 byly v kostele postaveny nové varhany, na které obci císař František Josef I. daroval jedno sto zlatých. Zbylá částka byla uhrazena z darů ve farnosti., kde se podařilo vysbírat 1230 zlatých. Každý školní rok začal a byl také i ukončen v tomto kostele službami božími.[33]

V červnu roku 1886 obdržel nadučitel od císařské okresní školní rady přípis, který zněl: *„Jeho cís. a král. Apoštolské Veličenství ráčil Nejvyšším rozhodnutím ze dne 12. května t. r. v uznání mnoholetého záslužného působení v učitelství Vám nejmilostivěji uděliti stříbrný záslužný kříž s korunou. Slouží mě k upřímnému potěšení, Vás v tomto Nejvyšším vyznamenání následkem rozkazu Jeho Excelence pana cís. kr. místodržitele ze dne 25. května t. r. č. 2236 uvědomiti. V Prostějově, dne 30. května 1886. C. k. okr. hejtman Salomon.“*[34]

Nadučitel Vincent Surma si tento kříž převzal 11. července tohoto roku. Předán mu byl u něj v bytě z rukou okresního hejtmana Salomona, za přítomnosti obecního duchovního představenstva, školních rad a zástupců spolků ze Ptení a Zdětína. Oslavy probíhaly ve školní budově za přítomnosti žáků a obecenstva. Byla zazpívána rakouská hymna a za doprovodu

[32] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 85-88
[33] Tamtéž,, s. 14-16
[34] Tamtéž, s. 17

dvou hudebních sborů se průvod přesunul na velkou mši svatou do chrámu Páně. Po skončení této mše všichni zúčastnění nadučitele doprovodili do školní budovy.[35]

Další velkolepou událostí se stalo v roce 1888 čtyřicáté jubileum panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Při této příležitosti byli žáci 1. prosince přítomni bohoslužbám. Představenstvo tento den vytvořilo sbírku na založení nadace pro chudé žáky Ptenské školy. Vyučování bylo zastaveno také 5. února, a to z důvodu nařízení ze dne 3. února 1889. Tato nařízení se vztahovala k pohřbu korunního prince Rudolfa. Žáci byli odvedeni ke smutečním bohoslužbám, které se konaly v 7 hodin.[36]

Dne 14. září 1898 se všichni žáci zúčastnili zádušního requiem ve zdejším kostele. Tato mše proběhla poté, co 10. září zemřela tragicky v Ženevě císařovna Alžběta. Žáci se po skončení mše shromáždili ve škole, aby si vyslechli posmrtnou vzpomínku na císařovnu a pomodlili se.[37]

„V úterý velikonoční dne 21. dubna 1908 konána slavnosť stromková. Na památku šedesátiletého panování Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. založen na západní straně osady Staro-Ptení na pozemku nazvaném Pastvisko jubilejní sad. Sázení stromků zúčastnil se obecní výbor a žáci. "[38]

2.2 Školství mezi lety 1918–1945

Válkou byl ovlivněn i školní rok 1918/19. Tento školní rok začal 16. září 1918. V tomto roce byly otevřeny tři třídy, které se v prosinci změnily na čtyři. Nadučitelm se v této době stal Štěpán Běhal. Dne 9. prosince byl nařízen dětský den. Děti zde byly obeznámeny s vytvořením Československé republiky a byly poučeny o vojácích, kteří bojovali v legiích. Nedostatek učitelů byl po převratu odstraněn a pouze jedna třída neodpovídala počtu žáků, protože byla rozdělena na dvě části. V jedné části byla třída a druhou místnost si přivlastnila obecní kancelář. Tato situace, že žáků bylo dostatek, se však měla brzy změnit, jelikož později měly do tříd začít

[35] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s.18
[36] Tamtéž, s. 21-22
[37] Tamtéž, s.49
[38] Tamtéž, s. 68

nastupovat děti narozené během války. Jejich počet byl velmi nízký a tříd nebylo otevíráno mnoho.[39]

Po válce byla škola považována za břemeno obce. Během roku 1919 bylo zemskou školní radou povoleno zřízení měšťanské školy, ale obec byla příliš zadlužená na to, aby mohla této nabídky využít. Obec a rodiny trpěly po válce nedostatkem pracovních sil. Pokles obyvatel jde vidět i na sčítání lidu, oproti roku 1910, kdy obec měla 1344 obyvatel, tak v roce 1921 byl tento počet snížen na 1287. Z tohoto důvodu bylo v obci nařízeno, aby děti místo školy vypomáhaly v domácnostech a na polích. Učitelé za tohle rozhodnutí dle školní kroniky nebyli rádi, ale rodiče dětí toto rozhodnutí podle záznamů ve školní kronice přijali kladně a děti okamžitě zapojili do domácích prací a do práce na poli. Ve škole se v tomto období také začala objevovat nekázeň u žáků, kronikář tuto situace připisuje skutečnosti, že mnoho otců se nevrátilo z války a matky děti nezvládaly. Předseda místní školní rady a četnický strážmistr byli vyzváni, aby zakročili proti hrubému porušování školní kázně u žáků.[40]

Ve školní kronice z let 1877-1947 se také autor zmiňuje o velmi náročné situaci v roce 1919, která se týkala nedostatku potravin, látky a jiných denních potřeb pro obyvatele. Srovnává tuto skutečnost s rokem 1916, ve kterém bylo všeho dostatek a ceny za toto zboží se pohybovaly v mnohem menších číslech. Za příčinu této drahoty považuje kronikář lichvu s denními potřebami. Je zde také zmíněn fakt, že mnoho dětí, které pocházely z finančně nezabezpečených rodin nemohly pro nedostatek obuvi docházet v zimě do školy. A pokud bylo v rodině dětí více, tak si obuv často střídaly.

Jan Labor, který se stal ředitelem školy od 1. října 1928 se zasloužil o rozvoj školy po mnoha stránkách. Na školní budově byla provedena řada oprav, doplnily se sbírky, začaly se organizovat besídky, na kterých se získávaly prostředky na provoz školy. Jan Labor se také zasloužil o výstavbu sokolovny a díky tomuto kroku velmi ovlivnil tělovýchovu.[41]

Znepokojení přinesla inspekce, která byla provedena 3. prosince 1929. Kritizovala okolí školy a to, že dívky mají možnost praktické výuky vaření pouze jednou měsíčně v kuchyni správce školy. Dále se také inspekci nelíbila hospodářská budova, která byla v havarijním stavu a dle zákona má venkovská škola povinnost mít také chlévy, které součástí této budovy nebyly.

[39] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 92
[40] Tamtéž, s. 92-96
[41] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).

Vybavení tříd se také neshledalo s pozitivní reakcí, protože v nich byly staré tabule a lavice. Školní rada proto byla vyzvána, aby tyto nedostatky co nejdříve napravila.[42]

Elektrifikace v obci byla provedena v roce 1931. Na budově školy se poprvé rozsvítily žárovky a do školy byla nainstalována tři světla a jedna zásuvka. V tomto roce bylo také na škole poprvé založeno „Rodičovské sdružení."

Ve školním roce 1932/33 se objevily protesty proti přeskupení školních roků, a to jak od učitelů, tak se do těchto protestů ve Ptení zapojili také rodiče žáků. Jednalo se o nařízení zemské školní rady, které zapříčinilo, že byli spojeni žáci 2. a 4. ročníku a poté žáci 3. a 5. ročníku. Proto se místní školní rada, farní úřad a rodičovské sdružení rozhodli podat „stížnosti" proti tomuto nařízení, všechny však byly zemskou školní radou zamítnuty. Teprve až po dvou měsících, když učitelé usoudili, že není možné v takovém seskupení tříd probrat látku ve stanové době, tak učitelská konference 4. listopadu 1932 usnesla, aby byly ročníky opět spojeny následovně: 2. a 3 ročník a následně 4. a 5. ročník. V takovém seskupení se i při vyšším počtu žáků ve třídě dala lépe zvládnout povinná látka, kterou měli učitelé za daný školní rok splnit.[43]

Počátkem školního roku 1934/35 se začalo ve škole vyučovat podle „normálních učebních osnov pro obecné školy". Žáci si zavedli díky tomuto nařízení více sešitů do jednotlivých předmětů a začala se vyučovat výuka modernizovaného písma. Řídící učitel Jan Labor byl pověřen podrobnějším rozpracováním těchto nových osnov pro čtyřtřídní školy na Prostějovsku.[44] Na vypracování však měl dle kronikáře velmi „šibeniční" čas, a proto na těchto osnovách pracoval každý den po dobu 2 měsíců a chodil spávat v časných ranních hodinách, z toho poslední tři dny před odevzdáním nespal vůbec, aby svoji práci včas dokončil.[45]

Pro obecní školy byla ve školním roce 1935/36 udělena povinnost rozdávání školních zpráv (vysvědčení, pozn. aut.), pro žáky nejen na konci června, ale nyní také koncem ledna. Jednalo se tedy o pololetní zprávu, která sloužila žákům a jejich rodičům k tomu, aby i během školního roku měli přehled o tom, jak si ve škole vedou, a ve kterých předmětech by se měli případně zlepšit. Dále byla v tomto školním roce celostátně zavedena Branná výchova, která

---

[42] Okresní školní výbor: V Prostějově, dne 12. května 1930. Čís. 986/ šk.: *Zpráva o prohlídce školy ve skol. r. 1929/30.* Uloženo v: Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, vloženo mezi s. 120 a 121

[43] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 131

[44] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).

[45] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 136

obsahovala vojenská cvičení a žáci z nejvyšších ročníků se také učili střílet ze vzduchovky a malorážky. S touto výchovou souviselo také poplachové cvičení Civilní protiletadlové ochrany, které se uskutečnilo v celé střední a východní Moravě ve dnech 29. – 30. července 1936, jednalo se o zkušební nálety „nepřátelských" letadel na obce.[46]

Ve Ptení byla 7. listopadu 1937 na krátkou dobu otevřena Lidová škola hospodářská. Tato škola navazovala na školu obecnou. Zájem byl ze strany žáků Ptení, Stínavy, Vícova a Zdětína obrovský, a proto muselo být otevřeno více prvních tříd, než bylo původně v plánu. Vyučovalo se v propůjčených třídách obecné školy. Vyučujícími zde byli učitelé s potřebnou kvalifikací ze všech již zmíněných obcí.[47] Třídy, které k této výuce byly určené však dostatečně nesplňovali podmínky pro výuku, protože některé z nich neměly žádné osvětlení, a tak museli být řádně opravené. Dne 24. dubna se v sokolovně konala velká slavnost této školy, která skončila sázením 6 lip na Horce k Běleckému mlýnu.[48]

Nový školní a vyučovací řád vstoupil v platnost 1. února 1938, avšak to byla jedna z nejmenších událostí, která v roce 1938 zasáhla naši republiku a měla velký dopad na školství. Již v březnu 1938 začalo Německo náhle okupovat Rakousko, tuto okupaci známe především pod názvem „Anschluss". Rakousko bylo k Německu připojeno bez boje a německá armáda zde byla obyvateli vítána, ti také v lidovém hlasování potvrdili anexi ke Třetí říši.[49] Po této události se Německo pokusilo z pátku na sobotu dne 21. května 1938 obsadit a okupovat i naši republiku. V tom momentě v Československu proběhla částečná mobilizace a tentokrát se Německou armádu podařilo odvrátit. Na škole se po této události, stejně jako na všech ostatních školách na našem území, sestavil plán školní protiletecké obrany a na zkoušku bylo provedeno cvičení, dále se také zavedly osnovy branné výchovy.[50] Tyto osnovy předložilo ministerstvo národní obrany vládě a ta jej v květnu 1938 schválila.[51]

Jakmile bylo po podepsání Mnichovské dohody (v noci z 29. na 30. září 1938) naše pohraniční území obsazeno Německem došlo k několika změnám v učitelském sboru. V prosinci roku 1938 přišel do Ptení, kvůli těmto událostem Jan Krejčí, který dříve působil jako

[46] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 139-142
[47] FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s., s. 50
[48] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 149
[49] „Anschluss" Rakouska | Paměť národa. *Redirecting to https://www.pametnaroda.cz/cs* [online].
[50] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 148
[51] Předválečná branná výchova – Československá armáda. Československá armáda [online].

řídící učitel ve Vrbně pod Pradědem a z tohoto obsazeného území přišel právě do Ptení, kde začal vyučovat na místní škole. Byla také zrušena škola v Brodku u Konice a její vybavení bylo převezeno do Ptení. Řídící učitel Jan Labor požádal okresní školní výbor, aby bylo ve Ptení povoleno zřízení měšťanské školy. Úřady však tuto školu zde nepovolily a schválily ji Suchdolu, který se nachází cca 5 kilometrů od Brodku u Konice. Přišlo také k zavádění nových osnov, toto období ovlivnilo velmi negativně stav školství v Československu.[52] Situace vypadala následovně: Po okupaci muselo být ze školy odstraněno všechno co připomínalo existenci Československa, učebnice byly staženy a předtím z nich bylo vše o existenci tohoto státu vyškrtáno. Školní kronika byla zapečetěna a školní rok 1939/40 v ní nebyl vůbec zapsán. Knihy, které obsahovala žákovská a učitelská knihovna se již dále nesměly půjčovat. Na úkor ostatních předmětů se začala povinně vyučovat němčina. Klasifikace tohoto vyučovacího předmětu byla na 1. místě za českým jazykem. K prvnímu říjnu 1940 byly do konce června 1941 na škole přístupné kurzy německého jazyka pro četnictvo, obecní činovníky a pro začátečníky i pokročilé z řad obyvatel obce. [53] České nápisy musely být ze školní budovy odstraněny v roce 1941. Začátkem září 1941 byl ustanoven řídícím učitelem Jan Krejčí, protože Jan Labor odešel na nucenou penzi, která celostátně postihla zaměstnance, kteří překročili věkovou hranici 55 let. Šestého října J. Labora a J. Krejčího pro ilegální činnost oba zatklo gestapo, a zatímco bývalý řídící učitel J. Labor vězení přežil, tak Jan Krejčí byl po ukončení vyšetřovací vazby uvězněn v koncentračním táboře Osvětim, kde 24. dubna 1942 zemřel. Po řadě personálních změn, kdy se na pozici řídícího učitele vystřídala učitelka Ludmila Pluskalová, která se po emigraci do Ptení dostala ze Šumperka a Rozstání a dále tuto pozici zastupoval učitel Karel Řehánek. Následně nastoupil na místo řídícího učitele ve Ptení 1. dubna 1943 místí rodák Antonín Navrátil, který na této pozici působil až do roku 1953.[54]

Tyto roky byly také shrnuty v nové školní kronice, kterou založil Antonín Navrátil a byla psána od roku 1945: *„Sněhová bouře, jež se snesla 15. března 1939 nad naším krajem, byla symbolem tohoto smutně památného dne pro český národ, který zrazen a obětován pro domnělý mír světa, zmítal se spárech německého nacismu. Již po obsazení Rakouska bylo patrno, že naší vlasti nastávají těžké doby. I náš kraj prožíval po šest let německé okupace těžké doby strádání a hospodářsky vysáván úpěl pod tlakem jha. Naděje na lepší budoucnost vzrůstaly, když Spojené státy a Rusko vypověděly Německu válku. Tehdy jsme se těšili, že se*

[52] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).
[53] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 294, název Školní kronika, čas. rozsah 1940–1946 s. 4
[54] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).

blíží den vysvobození. Vítězný pochod Rudé armády od Stalingradu až na Moravu vnesl do lidu plamen nadšení a činnost odboje vzrostla v otevřený boj za svobodu. Již boje o Vyškov přiblížili frontu na dosah a kraj tonul v záplavě ustupující německé armády. Obyvatelé ve zdejších obcích byli nucení svá obydlí propůjčovat nenáviděným prchajícím vetřelcům. Ač velitelství SS oddílu v Prostějově snad již 7. května 1945 dostalo rozkaz o zastavení boje, bylo ve střelbě pokračováno ještě celý den. Noc z 8. na 9. května byla nocí hrůzy a děsu. Krádeže, loupeže a přepadávání obyvatelů trvaly do rána. Zdejší škola zůstala zásluhou starosty p. Stanislava Navrátila ušetřena ubytování vojsk. Teprve v posledním týdnu se zde ubytovalo velitelství oddílu sanitního a polní nemocnice. Uvítání Ruské armády bylo krátké, avšak nadšené i bouřlivé, se zpěvem, hudbou a tancem. Radostné chvíle osvobození se, bohužel, nedočkali všichni. Zvěčnělá jména mrtvých a umučených ze zdejší obce na pomníku padlých, připomínají daň, kterou naše obec zaplatila za naše lepší příští. Mezi nimi je též náš milovaný kolega a přítel lidu učitel obecné školy zdejší Jan Krejčí. "[55]

Po osvobození začala příprava na vyučování, která trvala do 22. května 1945 a školní rok trval do 20. července 1945. Během krátkých letních prázdnin, které trvaly jen do konce měsíce srpna se především učitel Jan Smutný zasloužil o povolení k otevření újezdní měšťanské školy ve Ptení pro obvod Holubice, Ptenský Dvorek, Stínava, Vícov a Zdětín. Souhlas byl vydán s podmínkou, která zněla, že se obce školního újezdu postarají o stavbu nové školní budovy a bytů pro učitele. A i přes to, že oficiálně bylo toto povolení vydáno až 21. srpna 1945, bylo vyučování pro 133 žáků školního újezdu započato v této měšťanské škole 1. září.[56]

2.2.1 Významné události a akce v tomto období

V tomto období jsem shrnula roky, během kterých se udály významné události nejen pro školu ve Ptení, ale také pro celou naši zemi. Jednalo se především o založení první Československé republiky a s tím spojené oslavy vzniku tohoto státu a jejího prvního prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka. Objevují se zde však také i události, které zapříčinil rok 1938. Ve školní kronice jsou však také zmíněny akce jako například: lampionový průvod, který byl spojený právě s oslavou samostatného československého státu, Vánoční besídky nebo divadelní představení. V následujících odstavcích naleznete tyto akce podrobněji popsané.

[55] Školní kronika: *Osmiletá střední škola ve Ptení.* Uložena v ZŠ Ptení. Školní kronika, čas. rozsah školní rok 1945/46–1965, s. 2-4
[56] FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s., str.47

Během Vánoc v roce 1920 byla ve škole pořádána sbírka na „Masarykovu ligu“. Celý název této dobročinné organizace byl Masarykova liga proti tuberkulóze, která vznikla roku 1919 za podpory Československého červeného kříže. Dopady ukončené války sebou přinášely velkou hrozbu této choroby, proto se také prezident T. G. Masaryk rozhodl poskytnout důležitý finanční příspěvek této organizaci a jeho dcera Alice se stala první předsedkyní.[57] Při této akci se podařilo vybrat 100,70 K. Tento výtěžek byl přímo zaslán do kanceláře „Masarykovy ligy“ v Praze.[58]

Den vzniku samostatného Československého státu, tedy svátek 28. října. Oslavili žáci při příležitosti desetiletého výročí velmi důstojně. Nejdříve jej 27. října slavili ve svých třídách a večer se všichni včetně učitelů, žáků a rodičů zúčastnili lampionového průvodu, který vedl přes celou vesnici. Společně se zastavili u pomníku padlých, kde měl svůj proslov ředitel školy Jan Labor. 28. října vedl slavnostní průvod opět ke zmíněnému pomníku a žáci u něj zasadili Lípu svobody.[59]

Další akce, které se ve školním roce 1928/29 uskutečnily byly následující: Vánoční besídka byla pro žáky uspořádána 1. ledna 1929. Obsahovala bohatý program a během ní byly chudé děti obdarovány látkou, kterou mohli využít na výrobu oděvu, obuví a jinými denními potřebami v hodnotě 1 000 Kč. Tento dar jim poskytla Okresní péče o mladistvé v Plumlově. Poté se také uskutečnila akce, konaná na zámeckém nádvoří k příležitosti „Svátku matek“.[60]

Školní rok 1929/30 byl pro školu velmi významný, protože školní budova slavila 25 let od svého otevření. Žáci se také zúčastnili oslav „Svatováclavského milénia“ konaného dne 28. září 1929 obecním zastupitelstvem ve Ptení. V místním dětském divadle se poprvé konalo divadelní představení 21. a 22. prosince roku 1929. Žáci vystoupili s divadelní hrou „Vánoce, Vánoce veselé“. Na toto představení se do Ptení dostavili také žáci a učitelé ze školy ve Vícově a Zdětíně. 7. března roku 1930 také žáci náležitě oslavili 80. narozeniny prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka divadelním představením „Pohádka o práci“ od V. Průchy.[61]

Dne 22. března 1932 zasáhla školství na našem území smutná zpráva. Zemřel první ministr školství Gustav Habrman. Jeho památce je ve školní kronice z let 1877-1947 věnována

[57] Heslo rejstříku: Masarykova liga proti tuberkulóze: Muzea a galerie na Vysočině on-line. *Muzea a galerie na Vysočině on-line: Titulní stránka [online].*
[58] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 100
[59] Tamtéž, s. 116
[60] Tamtéž, s. 117
[61] Tamtéž, s. 120-121

celá strana, na které je vystřižen úryvek z časopisu „Český učitel“, kde je popsána jeho politická kariéra. Na stránce je autorem v kronice uvedena poznámka: *„Gustav Habrman se zasloužil o československé školství.“*[62]

V zimním období během Vánoc na přelomu let 1933/34 se podařilo výrazně podpořit děti pocházející z chudých poměrů, především díky zdejšímu rodákovi p. prof. Dr. Karlu Výmolovi (viz kapitola významné osobnosti), který daroval 300 Kč sám a 300 Kč od dárců z Prahy. Tato finanční podpora byla proměněna za nejnutnější potřeby pro chudé rodiny, kterými byly například: chleba, mouka, obuv a látka, ze které si mohli ušít oblečení.[63]

Září 1937 sebou kromě nového školního roku přineslo také velmi smutnou událost, kterou školní kronika popisuje následovně: *„Úmrtí pana presidenta Osvoboditele. (Přepracováno z knihy protokolů z 5/20 1937, jak nadiktoval správce školy): V sobotu 11. září rozlétla se zpráva o těžkém onemocnění našeho prvého presidenta Tomáše Garrique Masaryka, který za svou osvobozující činnost dostal titul Osvoboditel. Děti v pondělí o tom uvědomeny a promluveno k nim ve třídách o velikém významu Tatíčka Masaryka a o nenahraditelné ztrátě pro náš národ i stát, kdyby snad zemřel. Avšak již druhý den 14. září 1937 rozhlasem vyhlášen skon drahého presidenta ve 3 hod. 29. min. Ihned na školní budově zavlál nový smuteční prapor.“*[64] Celá obec, všechny spolky ve Ptení a žáci včetně učitelů ze zdejší školy se zúčastnili uctění tohoto významného prezidenta u pomníku padlých v obci. Po této události všichni zúčastnění podepsali kondolenční listiny, které byly následně odeslány vládě.[65]

V období protektorátu probíhaly výroční oslavy zřízení protektorátu Čechy a Morava. Další událostí byly 28. března 1942 350 narozeniny Jana Amose Komenského, při kterých byl žákům připomenut jeho význam ve školství. Dvacátého května tohoto roku byl žákům popsán život, Adolfa Hitlera u příležitosti jeho narozenin.[66]

---

[62] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, s. 128
[63] Tamtéž, s. 135
[64] Tamtéž, s. 146
[65] Tamtéž, s. 147
[66] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 294, název Školní kronika, čas. rozsah 1940–1946 str. 7-10

2.3 Období 1945–1989

Nová měšťanská škola měla od října 1945 za ředitele Jakuba Marka, třídy byly nejprve rozděleny do více budov a školní rok začal se 133 žáky. Dvě třídy se nacházely v budově obecné školy, třetí v přísálí sokolovny a čtvrtá v sále Slámova hostince. Tato nová struktura školství ve Ptení znamenala dočasné rozdvojení vývoje místí školy, učitelé však spolupracovali a zároveň s žáky se podíleli na tvorbě společných akcí.

Obecná škola v tomto roce zahájila své vyučování také 1. září 1945 se 107 žáky. Dne 9. září se však jejich počet změnil, protože od tohoto dne sem docházeli pouze žáci ze Ptení a Holubic, protože byla otevřena nová expozitura ptenské obecné školy ve Ptenském Dvorku, kam přestoupilo 25 žáků.[67]

Od 1. září 1946 byl ustanoven pro místí školu nový školní obvod, který obsahoval tyto obce: Ptení s osadami Ptenský Dvorek a Holubice, Vícov a Stínavu. Nově byla přidána do školního obvodu obec Seč. Stavba nové veřejné měšťanské školy byla povolena pod podmínkou, že bude tato školní budova obsahovat byty pro učitele.[68] V lednu roku 1947 se začalo s úpravami terénu a výstavbou nové měšťanské školy. Do konce tohoto roku bylo postaveno první poschodí a budova byla zastřešena.[69]

Během roku 1948 došlo k významným politickým událostem a přeměnám ve školství, a proto jakmile školu navštívil inspektor Štěpánek ze Zemského výzkumného pedagogického ústavu byl sepsán protokol o tom, že obě dvě místní školy budou umístěny ve stejné budově.[70] Budova byla navržena tak, že měla suterén, přízemí a první patro. V suterénu se nacházely tyto místnosti: strojovna, vodárna, sklep, šatny, kuchyně pro stravování, výdejna jídel, místnost pro dívčí ruční práce a místnosti, kde byla později umístěna Mateřská škola, která je nyní již přesunuta do jiné budovy. Přízemí bylo vyhrazeno pro národní školu, která zde měla místnosti pro tři třídy, tři kabinety a také zde byly umístěny místnosti pro ředitele národní i střední školy a sborovna, která sloužila oběma učitelským sborům. První poschodí bylo vyhrazeno střední škole, která měla k dispozici 4 místnosti pro třídy, fyzikální pracovnu, fyzikální a přírodopisnou

[67] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).
[68] Školní kronika: *Osmiletá střední škola ve Ptení.* Uložena v ZŠ Ptení. Školní kronika, čas. rozsah školní rok 1945/46–1965, s. 16-17
[69] FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982., s. 35
[70] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).

laboratoř, chemickou třídu s digestoří, třídu pro výuku hudební výchovy, zeměpisný a dějepisný kabinet a třídu s kabinetem pro výtvarnou výchovu.[71]

Během let 1948-49 stavba nové školní budovy pokračovala natolik rychle, že se zde díky pomoci žáků a jejich rodičů mohlo začít vyučovat již 1. září 1949. V tento den se žáci slavnostně shromáždili před starou školní budovou a za doprovodu hudby se zúčastnili slavnostního průvodu k nové školní budově, která se v této době stala ojedinělou stavbou svého druhu na Moravě. Ředitel nové národní školy Antonín Navrátil měl v aule svůj projev, kterým povznesl tento důležitý okamžik a všem, kdo se podíleli na stavbě této budovy slavnostně poděkoval. Škola si vytvořila čtvrtletní plány, dle kterých se chtěla zdokonalovat do konce školního roku 1949/50. Do prvního školního roku v této budově vstoupilo 141 žáků ze střední školy a 82 žáků ze školy národní.[72] Během jara 1950 se začalo více upravovat okolí školy, vznikly parkovací plochy a žáci v dubnu okolo budovy zasadili 20 hrušní, 30 třešní, 30 švestek, 10 meruněk a 300 okrasných stromů a keřů.[73]

Školní rok 1950/51 sebou přinesl nový způsob plánování veškeré činnosti a učiva, který se nazýval rámcovým operativním a akčním plánem pro první pololetí. Tímto plánem se dále řídila veškerá činnost na škole a podíleli se na něm zejména: žákovská organizace, pionýři, svaz československé mládeže, sdružení rodičů a přátel školy a místní národní výbor. Všichni žáci školy byli pojištěni proti úrazu.[74]

Začátek školního roku 1951/52 sebou přinesl výraznou finanční úlevu pro školu v podobě úrazového pojištění pro žáky, které bylo nově hrazeno ministerstvem školství, věd a umění. Na škole v tomto školním roce zahájila svou činnost družina „pro mládež“, která byla otevřena především pro přespolní žáky.[75]

I ve školním roce 1952/53 pokračuje ve své činnosti Pionýrský oddíl, který byl na škole založen na začátku prosince roku 1949. Měl v této době 20 členů a vedla jej členka SČM Marie Hýblová, která byla žákyní sociální školy v Prostějově a dále František Frgál, který byl žákem

[71] Školní kronika: *Osmiletá střední škola ve Ptení.* Uložena v ZŠ Ptení. Školní kronika, čas. rozsah školní rok 1945/46–1965, s.44-45
[72] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 295, název Školní kronika, čas. rozsah 1947–1953, s. 44-46
[73] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).
[74] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 295, název Školní kronika, čas. rozsah 1947–1953, s. 64
[75] Tamtéž, s. 81

III. třídy střední školy ve Ptení a jeho spolužačka Jarmila Lichová. Nově byl při škole zřízen Dorost československého Červeného kříže, jehož členy se stali všichni žáci místní školy.[76]

Školní rok 1953/54 sebou přinesl jednu z velkých změn, a protože byla vydána nová školní soustava, která celostátně uzákonila 8letou povinnou školní docházku, začal tento školní rok již sloučené osmileté střední škole, která vznikla spojením školy národní a střední. Při této příležitosti byla do školního obvodu přidána další obec a tou bylo Stražisko s 27 žáky. Škola měla na začátku školního roku osm tříd, které dohromady navštěvovalo 298 žáků. Svou funkci ředitele školy ukončil po deseti letech Antonín Navrátil. Novým ředitelem osmileté střední školy se stal Václav Travěnec.[77]

Školní rok 1961/62 začal v nově nazvané Základní devítileté škole s 11 třídami a s počtem 305 žáků. Tato změna názvu přišla po zavedení 9leté školní docházky, kterou ustanovil Zákon o soustavě vzdělávání a výchovy z roku 1960. Nejvyšší počet žáků v tomto školním roce byl v osmém ročníku, který navštěvovalo ve třídě VIII. A 37 žáků a VIII. B 35 žáků.[78]

Mezi lety 1976–1978 byla na školní budově provedena jedna z rekonstrukcí, která probíhala za plného provozu školy a týkala se elektroinstalace a ústředního topení. Náklady na tuto rekonstrukci činily 2 miliony Kčs a svůj velký podíl na ní měl tehdejší ředitel školy Jaroslav Gamba, kterého na postu ředitele školy vystřídal na začátku školního roku 1978/79 pan Mgr. Karel Foltin. [79] Během školního roku 1981/82 bylo na škole 14 pedagogických pracovníků a 10 tříd, do kterých docházelo 279 žáků.

2. 3. 1 Významné události a akce v tomto období

Mezi těmito lety probíhaly na škole významné události, které byly od Únorového převratu v roce 1948 poznamenány Komunistickým režimem, který měl velký vliv na to, jaké akce byly na škole podporovány, mnoho z těchto akcí probíhalo pravidelně. Každý školní rok byl zahájen proslovem, který měl na starosti ředitel školy a následně v rozhlase zazněl ministr

[76] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 295, název Školní kronika, čas. rozsah 1947–1953, s. 93
[77] Školní kronika: *Osmiletá střední škola ve Ptení.* Uložena v ZŠ Ptení. Školní kronika, čas. rozsah školní rok 1945/46–1965, s. 81-82
[78] Tamtéž, s.156
[79] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).

školství a kultury. Komunistický režim na našem území skončil sametovou revolucí v listopadu roku 1989.

Během tohoto období probíhaly na místní škole oslavy, které byly vypsány ve školní kronice, jako například: vzpomenutí na památku Julia Fučíka, který zemřel 8. září 1943; připomenutí narozenin básníka Petra Bezruče, který se narodil 15. září 1867; Den československé lidové armády, který byl slaven 6. října; připomenutí událostí z roku 1918 a založení ČSR; Den znárodnění, slaven 28. října; lampionový průvod obcí při oslavách Velké říjnové revoluce, která proběhla v roce 1917; výročí uzavření spojenecké smlouvy mezi Československou republikou a SSSR, která byla uzavřena 12. prosince 1943; školní besídky; úmrtí Vladimíra J. Lenina, který zemřel 21. ledna 1924; oslavy Vítězného února 1948; veřejná oslava Mezinárodního dne žen (MDŽ), která se odehrávala 8. března a oslavy 1. máje, při kterém se v období komunismu konaly prvomájové průvody. Ten nejbližší prvomájový průvod byl pro žáky ze Ptení v Prostějově a měli doporučeno, od ředitele školy, aby se jej zúčastnili.

V následujících odstavcích jsem se rozhodla podrobněji popsat ty události, které měly největší spojitost se školstvím ve Ptení.

24. června 1946 odměnilo obecnou školu ministerstvo školství a osvěty diplomem za svědomité plnění povinností. Diplom byl předán okresním školním výborem řediteli školy Antonínu Navrátilovi a nejlepší žákyni Marii Třískové.[80]

Na začátku prosince 1949 byl na škole založen pionýrský oddíl, který se na konci školního roku podílel na přípravě „týdne radostných dnů mládeže“. Mezi akce v tomto školním roce patřili také například: „Týden vzorné práce“ k uctění únorových událostí, z kraje měsíce března 1950 bylo připomenuto 3. výročí podepsání československo-polské smlouvy o přátelství, 12. března se poté žáci zúčastnili oslav MDŽ. Proč je důležitý 1. máj bylo žákům vysvětleno již 29. dubna, aby stihli svým rodičům napsat dopisy, které obsahovaly pozvánku ke společným oslavám. Společná oslava proběhla zároveň se střední školou dne 9. května k příležitosti „Dne Vítězství“. [81]

Školní rok 1950/51 byl zahájen velkou oslavou, které byli přítomni jak žáci, tak jejich rodiče, dokonce i obyvatelé obce, kteří se chtěli začátku školního roku zúčastnit. Zahájení proběhlo 1. září 1950 v 8 hodin před budovou školy, před jejíž budovou byly na stožárech

[80] Archiv Jaroslava Frgala (Ptení).
[81] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 295, název Školní kronika, čas. rozsah 1947–1953, s. 52-56

pověšeny státní vlajky a z místního rozhlasu zněla hudba. Jakmile se sešli všichni účastníci, tak z rozhlasu byla zahrána československá a sovětská hymna. Dále slavnostní zahájení pokračovalo následovně: *„Přítomní vyslechli projev ředitele školy, zástupců místního národního výboru, KSČ, SČM, AVNF a Sokola. V 10 hodin následoval poslech rozhlasového projevu ministra školství, věd a umění profesora Dr. Zdeňka Nejedlého. Slavnost byla zakončena písní práce.“*[82]

Ve dnech 10. – 24. února 1951 byl na škole pořádán týden požární bezpečnosti a týden zdravého stravování. Dne 18. března se ve Ptení a ve škole konaly „Hovory“ s občany. Při této příležitosti složilo 45 z národní a střední školy svůj pionýrský slib. Hlavní proslovy k této události přednesli ředitelé národní i střední školy.[83]

Ve školním roce 1958/59 se v rámci desátého výročí založení pionýrské organizace uskutečnily tyto akce: 25. dubna oslava založení organizace s bohatým programem, po které byl zapálen pionýrský oheň na kopci u Holubic; 24. května v rámci Wolkerova Prostějovu byla na škole provedena beseda se spisovatelem Janem Čarkem, který následně vlastnoručně podepsal svou účast ve školní kronice; dne 31. května se uskutečnila „turistická neděle“, kdy se žáci zúčastnili turistického srazu v Oklukách, který pokračoval zábavným odpolednem na hřišti školy k příležitosti Mezinárodního dne dětí.[84]

Dne 14. listopadu 1961 proběhla Ptením celostátní „Štafeta přátelství a míru se SSSR“. Žáci jednotlivých tříd s třídními učiteli měli za úkol vyzdobit celou obec. Přivítání štafety bylo slavnostní a zúčastnili se jej i občané obce.[85]

Školní rok 1964/1965 přináší ve školní kronice představu o tom, jak probíhala na škole výuka pracovního vyučování: *„V rámci pracovního vyučování pomáhali žáci při velebení obce, vykopali na 60 důlků pro ovocné stromky, jež vsadili společně s občany, dále natřeli polovinu drátěného plotu kolem školní zahrady a vnější konstrukci skleníka.“*[86]

---

[82] Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 295, název Školní kronika, čas. rozsah 1947–1953, s. 62-63
[83] Tamtéž, s. 72
[84] Školní kronika: *Osmiletá střední škola ve Ptení.* Uložena v ZŠ Ptení. Školní kronika, čas. rozsah školní rok 1945/46–1965, s. 132-133
[85] Tamtéž, s. 157
[86] Tamtéž, s. 191

Od roku 1973 se na škole začala rozvíjet činnost zájmových kroužků a později sportovní oddíl orientačního běhu, který vedli převážně učitelé. Kroužek orientačního běhu je na škole stále a žáci mají možnost jej navštěvovat i nyní.

Během komunistického režimu měli žáci možnost zapojit se do činností školy v podobě Žákovského výboru, Československého Červeného Kříže, Pionýrské organizace, organizace Svazu pro spolupráci s armádou, Školní tělocvičné jednoty.[87] Při škole existovala pro žáky i možnost navštěvovat divadelní kroužek, který ke škole patří již od roku 1929 a jeho existence je zachována do dnešní doby. Turistický kroužek, kroužek včelařství a další byly podporovány jak ze strany školy, tak ze strany učitelů, kteří se podíleli na jejich tvorbě. Žáci se v rámci výuky museli každoročně účastnit takzvaných „Brigád". Jejich rozsah ustanovilo ministerstvo a náplň spočívala především v sázení stromků a sběru brambor v JZD Ptení, Zdětín, Vícov, Stínava a Seč.[88]

2.4 Školství od roku 1990 po současnost

V roce 1990 byla přemístěna mateřská škola do jiné budovy, která se nachází uprostřed vesnice. Na začátku ledna roku 1992 základní škola získala právní subjektivitu jako rozpočtová organizace a později se z ní stala organizace příspěvková. Roku 1996 obec pořídila malý autobus, který dopravoval žáky z okolních vesnic do Základní školy ve Ptení. Školní rok 1999/ 2000 začal s počtem 205 žáků ze Ptení, Ptenského Dvorku, Zdětína, Holubic, Vícova, Stínavy, Malen, Stražiska a Seče. Na začátku tohoto školního roku řešila základní škola problém s nedostatečnou kapacitou školní družiny. V této době mohlo školní družinu navštěvovat pouze 25 žáků, zájem o školní družinu však projevili rodiče 60 dětí. Škola nakonec rozhodla tak, že do družiny vybrala ty žáky, kteří ji měli navštěvovat pravidelně a chodili do 1. – 5. třídy.[89]

Na začátku roku 2004 se stala součástí příspěvkové organizace základní školy také škola mateřská a od 1. ledna 2006 se změnil také název této organizace na Základní škola a mateřská škola Ptení. Mezi lety 2001–2010 byla provedena řada rekonstrukcí na školní budově, které byly částečně financovány ze státního rozpočtu.[90] Zrekonstruovala se jídelna a všechny vnitřní

[87] Školní kronika: *Osmiletá střední škola ve Ptení.* Uložena v ZŠ Ptení. Školní kronika, čas. rozsah školní rok 1945/46–1965, s. 83
[88] Tamtéž, s. 139
[89] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 1999, č. 3, s. 3
[90] Ptení: ZŠ a MŠ Ptení, *Historie* [online].

prostory budovy, následně byla budova zateplena. Díky projektu „EU peníze školám“ z května roku 2010, který byl financovaný z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost se na škole zmodernizovalo technické vybavení včetně interaktivních tabulí, projektorů a nové učebny výpočetní techniky.[91] Škola se stále zapojuje i do dalších Operačních programů vzdělávání pro konkurenceschopnost Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, díky kterým získává finanční prostředky pro její rozvoj. Velkou podporou pro školu je také Sdružení rodičů a přátel školy, které značně přispívá do finančního rozpočtu školy. Společně učitelé, žáci a rodiče každoročně vyberou cca 30 tun starého papíru. Za získané peníze z těchto akcí se průběžně doplňuje školní knihovna, částečně se hradí akce pro děti ve škole i školce a kupují se například ceny pro žáky za úspěchy v soutěžích.[92]

V dnešní době je Základní škola ve Ptení školou úplnou, která má 1. až 9. ročník a její celková kapacita je 300 žáků, z toho až 150 z nich může navštěvovat školní družinu a Mateřská škola má celkovou kapacitu 85 dětí. Ředitelkou školy je od školního roku 2014/15 Mgr. Viera Šmilňáková. Škola je vybavena šatnami, školní jídelnou, tělocvičnou, divadelním sálem, 18 třídami včetně žákovské kuchyně, počítačové učebny a dílen. V roce 2020 proběhla rekonstrukce kotelny, kde bylo potřeba vyměnit všechny 3 kotle, které postupně dosloužily. Nově, od tohoto školního roku 2022/23, bude žákům zpřístupněno multifunkční hřiště, jehož výstavba probíhala od roku 2021 a aktuálně čeká na kolaudaci. Je umístěno na pozemku školy a obsahuje atletický ovál, víceúčelové hřiště na fotbal, házenou, volejbal a další sporty.[93]

Školní rok 2016/2017 začal s 189 žáky, kteří navštěvovali 9 tříd a v pedagogickém sboru bylo 14 pedagogů. Oproti tomu v poslední výroční zprávě ze školního roku 2021/22 navštěvovalo Základní školu Ptení 227 žáků, kteří byli rozděleni do 12 tříd a pedagogický sbor tvořil 19 pedagogů. Žáci jsou převážně ze Ptení, Ptenského Dvorku, Zdětína, Holubic, Vícova, Stínavy, Malen, Stražiska a Seče. Škola zajišťuje výuku tak, aby žáci měli možnost do školy bez problému dojíždět díky autobusům, které jsou přizpůsobeny začátku školního dne a jeho konci, a to například tím, že výuka na škole začíná každý všední den již v 7:50.[94]

Škola se žákům věnuje na mnoha úrovních a snaží se jim co nejlépe zpříjemnit školní dny. Žáci mají možnost navštěvovat řadu zájmových kroužků jako například kroužek divadelní, kroužek vaření, pěvecký kroužek, výtvarní kroužek, keramiku, míčové hry nebo kroužek

[91] MŠMT. *DO PROJEKTU EU PENÍZE ŠKOLÁM SE JIŽ ZAPOJILO 1500 ŠKOL* [online].
[92] Archiv Viery Šmilňákové (ZŠ a MŠ Ptení)
[93] ZŠ a MŠ Ptení. *Výroční zpráva 2021/2022* [online].
[94] Tamtéž.

orientačního běhu, který na škole funguje již od roku 1973 a má na zdejší škole dlouholetou tradici.[95]

2. 4. 1 Významné události a akce v tomto období

Škola každoročně pořádá pro žáky spoustu akcí a slavností, které jsou podporovány jak ze strany učitelů, tak také rodičů. V následujících odstavcích budou popsány mnou vybrané akce a události, které na škole v průběhu těchto let proběhly. Konají se zde i pravidelné akce při příležitosti Dne dětí, Vánoc nebo Halloweenu („Dýňobraní"). Mezi další akce patří: Dětský karneval v kostýmech, Zahradní slavnosti, besídky, Rozsvícení Vánočního stromečku, sběr papíru a mnoho dalších. Škola také bývá zapojena do mnoha celostátních projektů, ve kterých každoročně dosahuje krásných úspěchů. Mezi takové projekty patří například: Coolinaření s Albertem, Česko sportuje, Ovoce do škol, Get up and Goals nebo Světová škola. Žáci se také každoročně účastní mnoho předmětových olympiád, ve kterých pravidelně sbírají velké úspěchy.

Mezi významnou událost v tomto období patří oslavení 50 let od otevření dnešní školní budovy. Oslavy se konaly v roce 1999 a váže se k nim také novinový článek, který byl napsán v *„Prostějovském týdnu"*. Který popisuje, jaké možnosti kroužků škola dětem poskytuje a jak se za 50 let od svého vzniku změnila. Zmiňuje také „Ptenské dětské divadlo", které každoročně představuje jednu novou pohádku a v tomto roce to byla pohádka O Jindrovi, Štěpánce, bílé paní a černém knížeti.[96]

V roce 2009 vystřídal Mgr. Karla Foltina na pozici ředitele školy Mgr. Pavel Kovář. O změně ředitele se zmiňuje i Ptenský zpravodaj, kam tehdejší místostarosta František Tříska napsal Mgr. Karlu Foltinovi pár slov, která zněla: *„Vážený pane řediteli. Do Ptení jsi nastoupil v roce 1971 jako začínající učitel a od roku 1979 ses stal ředitelem zdejší školy. Byla to doba nejistá, která neprospívala klidné a hodnotné práci. Přesto jsi dokázal vytvořit na škole kolektiv učitelů, který i přes různá úskalí pozdvihl kvalitu školní práce. Škola vešla ve známost po celém okrese i založením nového sportu, orientačního běhu, letními prázdninovými tábory a dlouhodobé činnosti dětského divadla. Dětem, účastnícím se těchto činností, zůstaly nezapomenutelné zážitky na celý život. Pro činnost s dětmi jsi svým příkladem dokázal získat i další spolupracovníky. Tato činnost Ti zaplňovala všechen volný čas. Naše obec se Ti stala*

[95] Základní škola a Mateřská škola. *Nabídka kroužků* [online].
[96] Základní škola ve Ptení letos oslaví půl století. *Prostějovský TÝDEN*. Prostějov: Studio PN, spol., 1999, **9**(8), 7.

stálým domovem a Ty našim novým ptenským občanem. Dovol mi, abych Ti za Tvou dlouholetou a záslužnou práci s dětmi, za Tvůj přátelský a kamarádský přístup, za Tvou pedagogickou práci a celoživotní snahu při výchově žáků a našich dětí jménem zastupitelů a vedení obce, jménem bývalých i současných spolupracovníků a jménem občanů co nejsrdečněji poděkoval a popřál Ti do Tvého dalšího životního období hodně volného času, zdraví a pohody. Ať máš čas na všechny své záliby a ať se ještě dlouho potkáváš se svými bývalými žáky, spolupracovníky a přáteli. "[97]

Ve školním roce 2014/15 se škola zúčastnila celorepublikového projektu „Česko sportuje". Tento projekt trval celý školní rok a přihlásilo se do něj 1 500 škol. Škola se probojovala mezi 15 nejlepších škol v celé České republice a žáci s učiteli mohli díky své vytrvalé práci přivítat na půdě školy několik sportovců, mezi které patřil i lyžař Ondřej Bank. Na závěr školního roku dostala škola informaci, že se umístila na krásném 3. místě mezi školami v kategorii 101–200 žáků ve škole a získala výhru v hodnotě 20 000 Kč na sportovní vybavení. Projekt žáky naučil, co znamená hra fair play a jak je důležitá kolektivní spolupráce.[98]

Akce Coolinaření s Albertem, která je garantována společností Albert a pořádána na celém území České republiky se škola účastní pravidelně každý školní rok. K velkým úspěchům v této soutěži patří 2. místo mladších žáků a 3. místo starších žáků v roce 2015 při příležitosti moravského kola pořádaného v Olomouci.[99]

„Dýňobraní" je akce pořádaná Základní a mateřskou školou Ptení, která probíhá pravidelně od roku 2017. Během akce se dlabou dýně a je uskutečněn doprovodný program pro děti i dospělé. Akce vznikla za účelem poděkování všem rodičům, prarodičům, kamarádům a přátelům školy za sběr papíru a nyní se pořádá každý školní rok v období listopadu a je spojena s Halloweenem.[100]

Škola v roce 2019 ovládla 5. ročník „Hejtmanova poháru". Jedná se o soutěž, kde musí žáci plnit hejtmanské výzvy, kterými jsou například: Poctivá škola (včasné nahrání videí a fotek z proběhnutí a stavby opičí dráhy), Kreativní škola (zde škola uspořádala vlastní sportovní karneval), Hejtmanův pohár nejen ve škole (žáci nakreslili komiksy na téma Hejtmanského poháru) a další.[101] O tomto úspěchu napsal také Prostějovský večerník: *„A je to doma! To si už*

[97] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2009, č. 2, s. 6
[98] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2015, č. 2, s. 8
[99] Tamtéž, s. 9
[100] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2018, č. 4, s. 5
[101] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2019, č. 4, s. 5

počtvrté mohou říct žáci a kantoři ZŠ Ptení, kterým se podařilo obhájit loňské vítězství v Hejtmanově poháru. Zmiňovaná škola přitom dokázala ovládnout hned čtyři z pěti ročníků této akce v Olomouckém kraji … "[102]

V říjnu roku 2019 proběhly oslavy k výročí 70. let od otevření dnešní školy ve Ptení. Tato akce byla popsána ve Ptenském zpravodaji následovně: *„Zaměstnanci školy ve Ptení několik týdnů připravovali velkolepé oslavy 70. výročí otevření současné budovy. Co vše bylo u nás k vidění? Akce začala v pátek 11. října. Orientační tabule hned při vstupu návštěvníky směřovaly do tříd s názvy: Zlatá vařečka, Branný den, Výlety, Lyžák, Divadlo, Spartakiáda, Sport, Orientační běh, Karneval, Pohádkový les, Pionýři, Mikuláš, Besídka, Tábor, Společné foto… Ve foyer školy byla dokumentace historie všech ptenských škol, které v minulosti sídlily v různých budovách… V 18:00 bylo v aule školy na programu setkání s bývalými zaměstnanci a s „prvními prvňáčky", kteří zasedli do lavic nové školy ve školním roce 1949/1950…* "[103]

Projekt „GET UP and GOALS!" je evropský projekt globálního rozvojového vzdělávání, který podporuje děti k tomu, aby se zajímaly o to, co znamená udržitelný rozvoj.[104] Škola ve Ptení se do tohoto projektu zapojuje od roku 2019 a v roce 2020 její zapojení do projektu popsal v Ptenském zpravodaji učitel Jakub Ambros následovně: *„Všichni žáci si mohli vybrat jeden z 13 úkolů (např. nakoupit lokální produkty, podívat se na film s globální tématikou, zasadit zeleň, znovu použít staré oblečení apod.). Do výzvy se nakonec zapojila víc než desítka žáků a jejich rodinných příslušníků, kteří ušili nové pouzdro a tašku ze starého oblečení, zasadili strom, vyrobili hmyzí hotel a krmítko pro ptáky, nebo se projeli na kole.* "[105]

[102] Škola ve Ptení opět vyhrála hejtmanův pohár: V celorepublikovém srovnání skončila těsně na druhém místě. *PROSTĚJOVSKÝ Večerník*. Prostějov, 2019, **23**(48), 11.
[103] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2019, č. 4, s. 6
[104] Projekt | Getupandgoals. GET UP AND GOALS | Globální rozvojové vzdělávání [online].
[105] Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2020, č. 2, s. 6

3 Významné osobnosti

V této kapitole se chci věnovat některým z významných osobností, které byly nebo stále jsou spojeny se Základní školou ve Ptení. Jedná se o osoby, které zdejší školu v průběhu let navštěvovaly a po jejím dokončení se soustavně věnovaly činnosti, ve které v pozdější době vynikly na tolik, že jsem se rozhodla o nich napsat alespoň pár krátkých vět. Mezi důležité osoby však patří samozřejmě také ředitelé Základní školy ve Ptení, jejichž seznam bude vypsán v závěru této kapitoly.

Antonín Hejbal

Narodil se 29. ledna 18 1814 ve Ptení a zemřel 2. září 1886 ve Vlkoši u Přerova. Stal se katolickým knězem a spisovatelem. Část svého života prožil ve Valašském Meziříčí, kde byl vězeňským duchovním. Pro svá literární díla se inspiroval vlastní životní praxí.[106]

prof. MUDr. Karel Výmola

Narodil se ve Ptení 9. února 1864 a zemřel v Praze v roce 1935. Byl významným československým ornitologem a zakladatelem prvního českého ústavu pro hluchoněmé v Praze roku 1916, který se v roce 1936 přejmenoval na „Ústav Výmolův“. Nyní tento ústav funguje jako škola pro hluchoněmé děti. Od roku 1913 se stal profesorem Karlovi univerzity v Praze. Ve školním věku navštěvoval Karel Výmola základní školu, tehdy dvoutřídní, ve Ptení. Ke Ptení měl velmi kladný vztah a na základě jeho závěti byly zřízeny v roce 1936 nadace pro chudé občany vesnice, a pro chudé žáky ze zdejší školy.[107] Pamětní deska pana profesora je v obci umístěna na jeho rodném domě (viz příloha č. 23).

dr. Josef Švéda

Narodil se roku 1881 ve Ptení a zemřel roku 1929. Byl žákem školy ve Ptení a v pozdějších letech se stal univerzitním profesorem analytické chemie na Karlově univerzitě v Praze. Byl také autorem mnoha vědeckých prací a článků, které byly převážně publikovány v zahraničí.[108]

---

[106] Internet Archive: Digital Library of Free & Borrowable Books, Movies, Music & Wayback Machine. *Full text of "Dejiny reci a literatury ceskoslovenskí ..".* [online].
[107] Karla Výmolu si do ambulatória vybrali ještě v době studií – Prostějovský deník. Prostějovský deník – *informace, které jsou vám nejblíž* [online].
[108] Osobnosti Moravy.eu. *Osobnosti Moravy*.eu [online].

Gracián Černušák

Dne 19. prosince 1882 se narodil ve Ptení a zemřel v Brně 13. října 1961. Během svého života se stal hudebním kritikem, historikem a pedagogem. Vyučoval například na Akademii múzických umění a na Janáčkově akademii múzických umění v Brně.[109] Pamětní deska pana Černušáka je umístěna na jeho rodném domě, který je nyní Mateřskou školou (viz příloha č. 26).

JUDr. Antonín Hrazdil

Jeho rokem narození byl rok 1883 a zemřel v roce 1971. Za svého života se stal členem vrchní odborní rady na ministerstvu školství a národní osvěty. Před rokem 1938 získal pro Ptení peněžní podporu ze státních prostředků a bylo mu obecním zastupitelstvem ve Ptení dne 10. června 1938 uděleno čestné občanství za zásluhy.[110]

Jan Hrbatý

Narodil se 20. ledna 1942 na Stražisku a zemřel 23. července 2019 v Jihlavě. Je jedinou významnou osobností v mém výčtu, která se nenarodila přímo ve Ptení. Byl však žákem Základní školy ve Ptení jako všichni ostatní, kteří jsou zde zmíněni. Během svého života se stal hráčem národního hokejového týmu, kde odehrál 57 utkání a od roku 1961 hrál v hokejovém týmu Dukla Jihlava. Od roku 1979 se stal trenérem. Sedmnáctého prosince 2015 byl uveden do síně Slávy českého hokeje. [111]

Prof. RNDr. Pavel Peč, CSc.

Datum jeho narození je 5. dubna 1941. Je absolventem tehdy Osmileté střední školy ve Ptení z roku 1955. V roce 1997 byl jmenován profesorem pro obor Biochemie na Masarykově univerzitě v Brně. Je zakladatelem katedry biochemie, která byla založena roku 1996 na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a až do roku 2006 byl na této katedře v pozici hlavního vedoucího.[112] V roce 2019 poblahopřál osobním emailem škole k jejímu 70. výročí.

---

[109] Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online].
[110] FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s., s. 50
[111] JAN HRBATÝ | Síň slávy Českého hokeje. Úvod | *Síň slávy Českého hokeje* [online].
[112] Přírodovědecká fakulta UP. *Už je to tade. Profesor Pavel Peč oslaví 80. narozeniny*: Přírodovědecká fakulta UP. [online].

Seznam ředitelů působících v současné školní budově ve Ptení

Antonín Navrátil (do roku 1953)

Václav Travěnec (1953–1957)

Drahoslav Šmudla (1957–1961)

Karel Novotný (1961–1970)

Vratislav Pospíšil (1970)

Jarmila Doleželová (1970–1973)

Václav Kremzer (1973–1974)

Jaroslav Gamba (1974–1978)

Karel Foltin (1978–2009)

Pavel Kovář (2009–2014)

Viera Šmilňáková (2014 – dosud)

4 Možnosti využití bakalářské práce ve výuce

Práce by mohla být využita ve výuce Výchovy k občanství více způsoby. V této kapitole jsou rozepsané možnosti využití této práce pomocí exkurze po obci a následného vypracování projektů při skupinové práci.

Téma: Historie obce Ptení se zaměřením na školství

Cíl: Představit žákům zajímavosti z historie obce, které se vztahují ke školství.

Metoda: hromadná, skupinová

Organizační forma: Exkurze po obci a projekt

Kompetence: k učení, komunikativní, sociální a personální, občanská

Zařazení do výuky dle RVP ZV 2021

1, očekávané výstupy

- VO-9-1-02 – žák rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- VO-9-1-05 – žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

2, učivo

- naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace[113]

[113] RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání - edu.cz. *edu.cz - Jednotný metodický portál MŠMT* [online].

Mezipředmětové vztahy:

Dějepis

- Očekávané výstupy, například: D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků; D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- Učivo: význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny; historický čas a prostor[114]

Průřezová témata: Výchova demokratického občana

Časová dotace: 2 výukové jednotky Výchovy k občanství v 6. třídě (první výuková jednotka na exkurzi, druhá výuková jednotka na projekt)

1. Výuková jednotka

Organizační forma: Exkurze po obci

Cíl: Žáci zjistí, kde se v obci nachází významná místa a dozví se o nich zajímavé informace.

Pomůcky: Mapa obce, která bude sloužit pro lepší orientaci v obci při průběhu exkurze. (viz obrázek č. 1)

Příprava učitele: Administrativní záležitosti (vložení termínu do plánu akcí, informace o exkurzi předat vedení školy a rodičům); naplánovaní trasy exkurze; zjistit krátké informace k jednotlivým navštíveným místům. (viz kapitola 1, 2, 3)

Exkurze: Žáci si projdou obec a budou jim ukázány a popsány staré budovy školy, zámek, pomník padlých, pamětní desky pana Graciána Černušáka a pana prof. MUDr. Karla Výmoly (podrobné informace o těchto osobnostech v kapitole č. 3) a obecní úřad. Následně se žáci opět vrátí do školní budovy.

Výstup z exkurze: Žáci pomocí exkurze lépe pochopí problematiku historie školství v jejich obci a zjistí jaká zajímavá místa se nachází v obci Ptení. Informace, které při exkurzi žáci získají poté využijí ve 2. výukové jednotce při skupinové práci.

[114] RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání - edu.cz. *edu.cz - Jednotný metodický portál MŠMT* [online].

2. Výuková jednotka

Organizační forma: projektová výuka

Cíl: Zpracování poznatků získaných na exkurzi.

Pomůcky: fotografie míst, které žáci navštívili při exkurzi; papíry A4, lepidla, pastelky (fixky)

Příprava učitele: Nakopírování fotografií jednotlivých míst (viz příloha 3, 4, 6, 20, 21, 24, 26), případně jejich vyfocení; zajištění píprů ve formátu A4.

Výstup skupinové práce: Žáci během skupinové práce na papír A4 vymyslí plakát, který by reprezentoval historii školství a významné rodáky obce Ptení. Na plakát využijí fotografie, které dostanou od učitele/ky a napíší k nim informace, které se dozvěděli při exkurzi. Plakáty mohou být následně využity na reprezentaci školy. Například by se mohly využít k výzdobě Vestibulu školy. (viz příloha č. 13) Případně by mezi žáky mohla proběhnout soutěž o nejhezčí plakáty a tři nejlepší z nich by byly následně využity ve výtisku místního Zpravodaje.

Náhled trasy exkurze

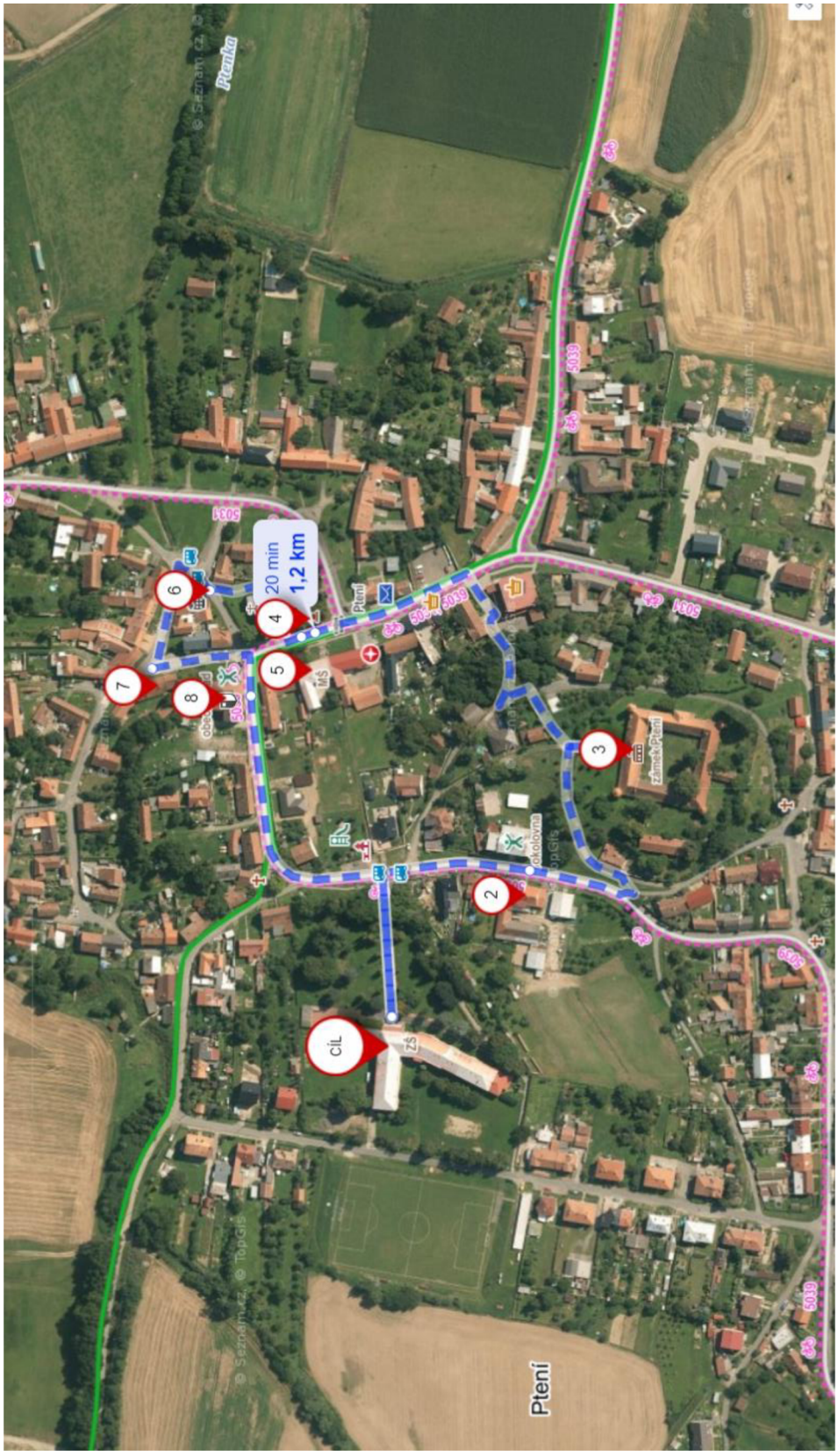

Obrázek č. 1 Zdroj: Mapy.cz. Mapy.cz [online]. (pozn. aut. mapa otočena o 90°)

Závěr

Cílem této práce bylo vytvořit ucelený přehled historie školství v obci Ptení. Práci jsem zpracovala především pomocí dochovaných školních kronik. které byly psány různými autory, místních zpravodajů, knih, které souvisejí s místní historií. Vytvoření jednotného celistvého kontextu bylo kvůli některým špatně čitelným materiálům značně náročné. Snažila jsem se však v jednotlivých kapitolách věnovat tomu nejdůležitějšímu co jsem na jednotlivých stránkách při čtení citovaných zdrojů nalezla a přiblížit tak dění na škole i ze strany významných událostí a akcí, které se na škole v průběhu let uskutečnili nebo je žáci školy navštívili. Díky třetí kapitole jsem také neopomenula významné osobnosti, které se školou ve Ptení souvisejí. Zaměřila jsem se zde především na absolventy místí školy. Je tam také uveden jmenný seznam ředitelů, u kterých jsou také vypsány roky, ve kterých tuto funkci na škole vykonávali.

I v budoucnu bude jistě mnoho akcí a událostí pořádaných Základní a mateřskou školou Ptení, které budou velmi zajímavé a zasloužily by si zde, v tomto výčtu, své místo. Věřím, že tato práce přiblíží všem čtenářům to, jak se Základní škola Ptení dětem věnuje a kolik jim přináší zajímavých událostí a zážitků do jejich životů.

Práce by mohla být využita v hodinách Výchovy k občanství. Způsob, jakým by se dala práce v těchto hodinách využít je popsán ve čtvrté kapitole. Žáci by si tak přiblížili historii školství v této obci a připomenuli si alespoň některé významné osobnosti, které jsou s obcí spojeny.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

FRGAL, Jaroslav. *850 let Ptení*. Ptení: Místní národní výbor, 1982. ISBN neexistuje

FRGAL, Jaroslav a Jaroslav PIŇOS. *880 let Ptení*. Ptení: Obec Ptení, 2011, 94 s. ISBN neexistuje

Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: SEVERNÍ MORAVA. Praha: Svoboda, 1983, 366 s. ISBN 25-031-83.

Prameny

Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877–1947.

Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 294, název Školní kronika, čas. rozsah 1940–1946

Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 295, název Školní kronika, čas. rozsah 1947–1953

Okresní školní výbor: V Prostějově, dne 12. května 1930. Čís. 986/ šk.: *Zpráva o prohlídce školy ve skol. r. 1929/30.* Uloženo v: Kronika: *Státní okresní archiv Prostějov* (SOkA PV), fond Národní škola Ptení, inv. č. 293, název Školní kronika, čas. rozsah 1877 – 1947, mezi str. 120 a 121

Školní kronika: *Osmiletá střední škola ve Ptení.* Uložena ve škole. Školní kronika, čas. rozsah školní rok 1945/46–1965, str. 2-4

Regionální články

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 1999, č. 3

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2009, č. 2, s. 6

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2015, č. 2, s. 8-9

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2018, č. 4, s. 5

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2019, č. 4, s. 5-6

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, roč. 2020, č. 2, s. 6

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník obecního úřadu Ptení, příloha říjen 2021, s. 8

Novinové články

Škola ve Ptení opět vyhrála hejtmanův pohár: V celorepublikovém srovnání skončila těsně na druhém místě. *PROSTĚJOVSKÝ Večerník*. Prostějov, 2019, **23**(48), 11.

Základní škola ve Ptení letos oslaví půl století. *Prostějovský TÝDEN*. Prostějov: Studio PN, spol., 1999, **9**(8), 7.

Internetové zdroje

„Anschluss" Rakouska | Paměť národa. *Redirecting to https://www.pametnaroda.cz/cs* [online]. Copyright © 2008 [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: https://www.pametnaroda.cz/cs/anschluss-rakouska

Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovnik.cz/slovnik/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2484

Heslo rejstříku: Masarykova liga proti tuberkulóze: Muzea a galerie na Vysočině on-line. *Muzea a galerie na Vysočině on-line: Titulní stránka [online]*. Copyright © Muzea a galerie na Vysočině on [cit. 04.03.2023]. Dostupné z: https://www.mgvysociny.cz/vismo/rejstrik.asp?id_org=450032&rh=2331

Historie obce – Oficiální stránka obce Ptení. Obec Ptení - Oficiální stránka obce Ptení [online]. Copyright © 2023 [cit. 27.03.2023]. Dostupné z: https://www.pteni.cz/obec/historie-obce/

Internet Archive: Digital Library of Free & Borrowable Books, Movies, Music & Wayback Machine. *Full text of "Dejiny reci a literatury ceskoslovenskí .."*. [online]. Copyright © BJ S A H. [cit. 01.04.2023]. Dostupné z: https://archive.org/stream/dejinyrecilitera00semb/dejinyrecilitera00semb_djvu.txt

JAN HRBATÝ | Síň slávy Českého hokeje. Úvod | *Síň slávy Českého hokeje* [online]. [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: https://www.sinslavycslh.cz/jan-hrbaty.html

Karla Výmolu si do ambulatória vybrali ještě v době studií – Prostějovský deník. Prostějovský deník – *informace, které jsou vám nejblíž* [online]. Copyright © [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: https://prostejovsky.denik.cz/zpravy_region/karla-vymolu-si-do-ambulatoria-vybrali-jeste-v-dobe-studii-20140519.html

MŠMT. *DO PROJEKTU EU PENÍZE ŠKOLÁM SE JIŽ ZAPOJILO 1500 ŠKOL* [online]. Praha, 2010 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/do-projektu-eu-penize-skolam-se-jiz-zapojilo-1500-skol

Obyvatelstvo| ČSÚ. Český statistický úřad | *ČSÚ. Počet obyvatel v obcích Olomouckého kraje k 31. 12. (1990-2021)* [online]. Copyright © [cit. 28.03.2023] Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xm/obyvatelstvo-xm-obce

Osobnosti Moravy.eu. *Osobnosti Moravy*.eu [online]. Copyright © 2009 osobnosti [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: http://osobnosti-moravy.eu/osobnosti/?id=WDnN%2F%2Bo2Yl%2B%2FJ2nxmFk8XyoGMrUy0f1osI42V%2BGX

Projekt | Getupandgoals. GET UP AND GOALS | Globální rozvojové vzdělávání [online]. Copyright © 2019 GET UP AND GOALS [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: https://getupandgoals.cz/projekt/

Předválečná branná výchova – Československá armáda. Československá armáda [online]. Copyright © 2023 [cit. 19.03.2023]. Dostupné z https://armada.vojenstvi.cz/predvalecna/studie/predvalecna-branna-vychova.htm

Ptení | ČSÚ. Český statistický úřad | *ČSÚ. Veřejná databáze* [online]. Copyright © [cit. 28.03.2023] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__589942#w=
Ptení: ZŠ a MŠ Ptení, *Historie* [online]. 2021 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: https://zsmspteni.cz/historie

Ptení – Historie obce. Místopisný průvodce po České Republice – přehledný seznam obcí České republiky [online]. Dostupné z: https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/3121/pteni/historie/

Ptenský zpravodaj – Oficiální stránka obce Ptení. Obec Ptení – Oficiální stránka obce Ptení [online]. Copyright © 2023 [cit. 28.03.2023]. Dostupné z: https://www.pteni.cz/aktualne/ptensky-zpravodaj/?page=5

Přírodovědecká fakulta UP. *Už je to tade. Profesor Pavel Peč oslaví 80. narozeniny*: Přírodovědecká fakulta UP. [online]. [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: https://www.prf.upol.cz/nc/zprava/clanek/uz-je-to-tade-profesor-pavel-pec-oslavi-80-narozeniny/

RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání - edu.cz. *edu.cz - Jednotný metodický portál MŠMT* [online]. Copyright © 2022 [cit. 04.04.2023]. Dostupné z: https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/

Zchátralý zámek ve Ptení koupí místní zájemce. Už složil kauci – Prostějovský deník. *Prostějovský deník – informace, které jsou vám nejblíž* [online]. Copyright © [cit. 28.11.2022]. Dostupné z: https://prostejovsky.denik.cz/zpravy_region/zamek-pteni-koupe-prodej-hudecek.html

Základní škola a Mateřská škola. *Nabídka kroužků* [online]. [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: https://www.zsmspteni.cz/pages/view/aktuality?page=2&sort=Page.created&direction=desc

ZŠ a MŠ Ptení. *Výroční zpráva 2021/2022* [online]. Ptení, 2022 [cit. 31.03.2023]. Dostupné z: https://zsmspteni.cz/vyrocni-zprava-2021-2022

Jiné zdroje

Archiv Jaroslava Frgala (Ptení)

Výroční zpráva 2016/2017. Uložena v archivu školy.

Archiv Viery Šmilňákové (ZŠ a MŠ Ptení)

Tabulky

Tabulka č. 1 – Ptení | ČSÚ. Český statistický úřad | *ČSÚ. Veřejná databáze* [online]. Copyright © [cit. 28.03.2023] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__589942#w=

Obrázky

Obrázek č. 1 – Mapy.cz. Mapy.cz [online]. Dostupné z: https://mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&l=0&rc=9nMEKxU5QI-DflIZWBHYBgho4tMjTyYTE-SeLqF4fY8fiH&rs=firm&rs=addr&rs=base&rs=base&rs=firm&rs=coor&rs=addr&rs=firm&rs=firm&ri=359119&ri=10090125&ri=1702494&ri=2308658&ri=

Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Znak obce Ptení

Příloha č. 2 – Vlajka obce

Příloha č. 3 – Dnešní podoba domu č. 34, Ptení

Příloha č. 4 – Dnešní podoba domu č. 147, Ptení

Příloha č. 5 – Budova Obecního úřadu před rekonstrukcí

Příloha č. 6 – Současná budova Obecního úřadu

Příloha č. 7 – Budova současné školy před rekonstrukcí

Příloha č. 8 – Budova současné školy

Příloha č. 9 – Vnitřní prostory školy (1. třída)

Příloha č. 10 – Vnitřní prostory školy (1. třída)

Příloha č.11 – Vnitřní prostory školy (7. třída)

Příloha č. 12 – Vnitřní prostory školy (7. třída)

Příloha č. 13 – Vnitřní prostory školy (Vestibul)

Příloha č. 14 – Vnitřní prostory školy (Vestibul)

Příloha č. 15 – Vnitřní prostory školy (třída + družina)

Příloha č. 16 – Vnitřní prostory školy (Aula)

Příloha č. 17 – Vnitřní prostory školy (Tělocvična)

Příloha č. 18 – Vnitřní prostory školy (Nástěnka se sportovními úspěchy)

Příloha č. 19 – Venkovní prostory školy (Nové multifunkční hřiště)

Příloha č. 20 – Dnešní podoba zámku

Příloha č. 21 – Pomník padlých v obci Ptení

Příloha č. 22 – Kostel v obci Ptení

Příloha č. 23 – Rodný dům prof. MUDr. Karla Výmoly

Příloha č. 24 – Pamětní deska prof. MUDr. Karla Výmoly na jeho rodném domě

Příloha č. 25 – Současná budova mateřské školy

Příloha č. 26 – Pamětní deska Graciána Černušáka, umístěna na MŠ Ptení

Příloha č. 27 – Knižní odměna pro žáka J. Frgala z roku

Příloha č. 1 – Znak obce Ptení

Zdroj: Obec Ptení – Oficiální stránka obce Ptení. *Obec Ptení – Oficiální stránka obce Ptení* [online]. Copyright © 2023 [cit. 04.04.2023]. Dostupné z: https://www.pteni.cz/

Příloha č. 2 – Vlajka obce

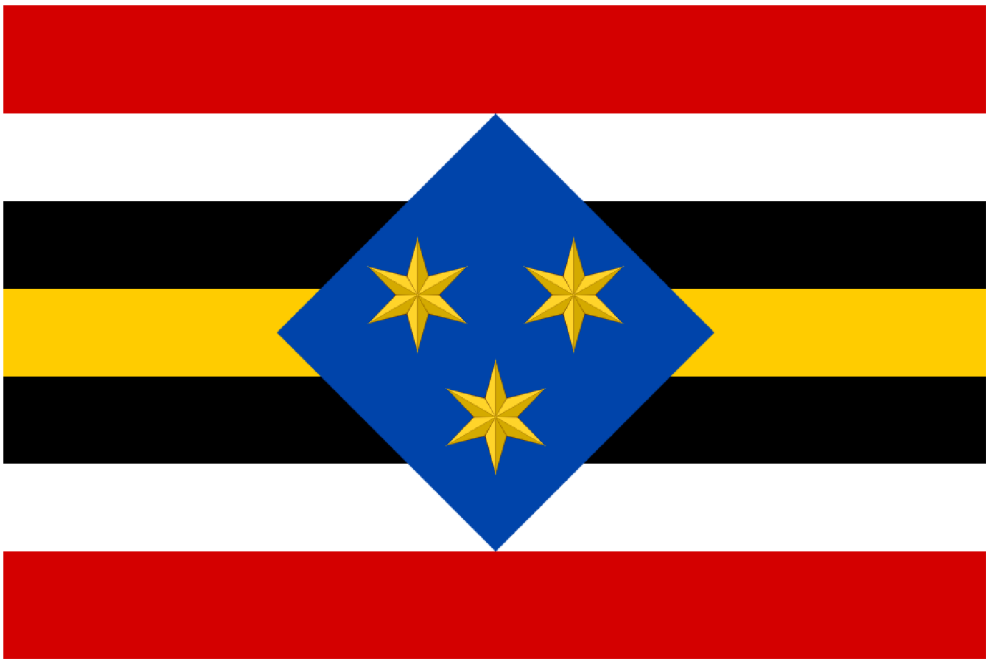

Zdroj: Soubor: Flag of Ptení.svg – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_Pten%C3%AD.svg

Příloha č. 3 – Dnešní podoba domu č. 34 (1. bývalá školní budova), Ptení

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 4 – Dnešní podoba domu č. 147 (2. bývalá školní budova), Ptení

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 5 – Budova Obecního úřadu před rekonstrukcí

Zdroj: Archiv ZŠ Ptení

Příloha č. 6 – Současná budova Obecního úřadu

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 7 – Budova současné školy před rekonstrukcí

Zdroj: Archiv ZŠ Ptení

Příloha č. 8 – Budova současné školy

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 9 – Vnitřní prostory školy (1. třída)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 10 – Vnitřní prostory školy (1. třída)

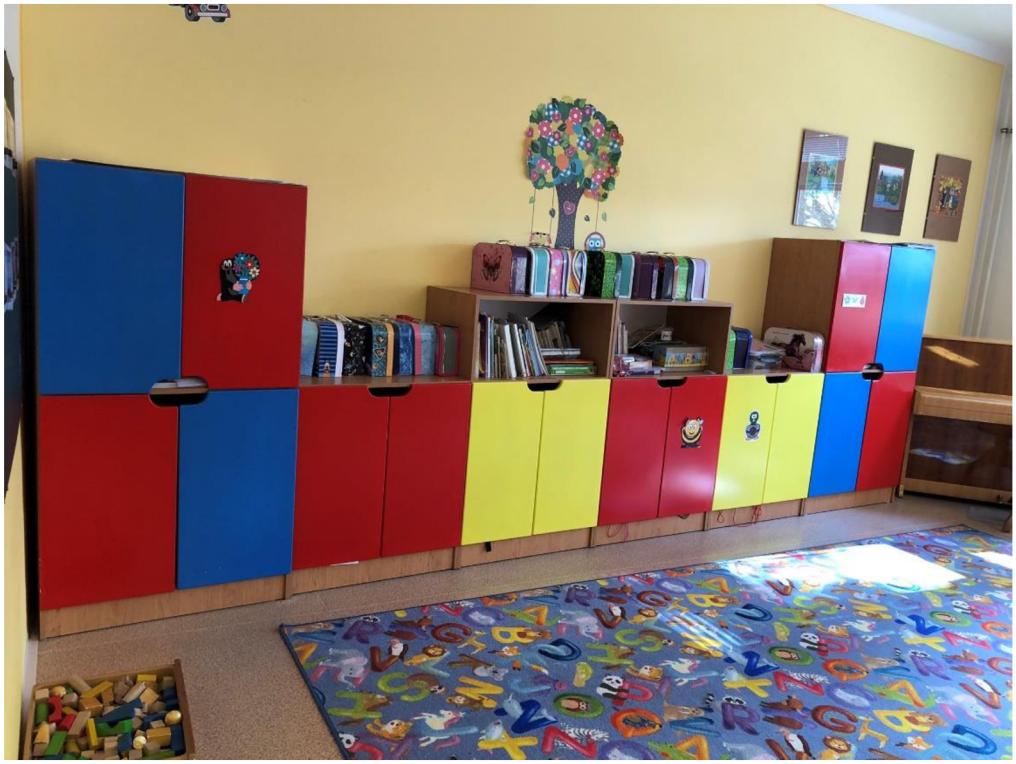

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č.11 – Vnitřní prostory školy (7. třída)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 12 – Vnitřní prostory školy (7. třída)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 13 – Vnitřní prostory školy (Vestibul)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 14 – Vnitřní prostory školy (Vestibul)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 15 – Vnitřní prostory školy (třída + družina)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 16 – Vnitřní prostory školy (Aula)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 17 – Vnitřní prostory školy (Tělocvična)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 18 – Vnitřní prostory školy (Nástěnka se sportovními úspěchy)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 19 – Venkovní prostory školy (Nové multifunkční hřiště)

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 20 – Dnešní podoba zámku

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 21 – Pomník padlých v obci Ptení

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 22 – Kostel v obci Ptení

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 23 – Rodný dům prof. MUDr. Karla Výmoly

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 24 – Pamětní deska prof. MUDr. Karla Výmoly na jeho rodném domě

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 25 – Současná budova mateřské školy

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 26 – Pamětní deska Graciána Černušáka, umístěna na MŠ Ptení

Zdroj: Archiv autorky

Příloha č. 27 – Knižní odměna pro žáka J. Frgala z roku 1957

ZTRACENÁ STOPA

Osmiletá střední škola ve Ptení
okres Prostějov *Telefon č. 13*

Naše značka 130/1957. *Vaše značka* ---------- *Ptení dne* 29.června 1957.

Věc: Knižní odměna.

Jaroslavu F r g á l o v i ,
p r e m i a n t u 8.A třídy zdejší školy za příkladně ukázněné chování a výborný prospěch věnuje:

Osmiletá střední škola ve Ptení

třídní učitel. ředitel školy.

SMT 01 (1913 7282 56 Ch

Anotace

Jméno a příjmení:	Lucie Navrátilová
Katedra:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	Mgr. Tomáš Hubálek, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Dějiny školství v obci Ptení
Název v angličtině:	History of education in the municipality Ptení
Anotace práce:	Bakalářské práce je zaměřena na historii a současnost školství v obci Ptení, která se nachází v okrese Prostějov. Zachycuje změny, které se týkaly umístění školní budovy v obci a jejího provozu.
Klíčová slova:	Historie, dějiny, škola, školství, žáci, učitelé, Ptení, okres Prostějov
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis is specialised on the history and present time of education in the village Ptení, which is located in the district of Prostějov. It captures changes that are related to the location of the school building in the village and its operation.
Klíčová slova v angličtině:	History, school, education, pupils, teachers, Ptení, Prostějov district
Přílohy vázané v práci:	27
Rozsah práce:	61
Jazyk práce:	Český jazyk